

ФИЛАТЕЛИСТА

ОРГАН САВЕЗА ФИЛАТЕЛИСТА СРБИЈЕ

НАЈРЕДА МАРКА КНЕЖЕВИНЕ СРБИЈЕ

Nezupčana novinska marka bledomaslinaste boje od 1 para iz godine 1869 (februara meseca). Do danas poznato svega u nekoliko primeraka; (Reprodukcija u originalnoj boji)

LE PLUS RARE TIMBRE-POSTE DE LA
PRINCIPAUTE DE SERBIE

Timbre-poste pour journaux non dentelé olive-pâle, valeur 1 para, émission de l'année 1869 (mois de février). Jusqu'aujourd'hui connu en quelques exemplaires; (Reproduction dans couleur originale)

ДИНА IX

1-2

«ФИЛАТЕЛИСТА» ОРГАН САВЕЗА ФИЛАТЕЛИСТА СРБИЈЕ БЕОГРАД

Власник и издавач: САВЕЗ ФИЛАТЕЛИСТА СРБИЈЕ

Уредништво: Сремска ул. бр. 6/IV

Одговорни уредник: Риста Аћимовић, Београд, Студентски трг 10. — Тел. 25-841

Све рукописе, наруџбине, рекламације слати на адресу: Инж. Александар Петровић, Београд, Војводе Драгомира ул. бр. 25. — Тел. 40-277.

Рукописи се примају до 20 у месецу за идући број и не враћају се.

S A D R Ź A J

POZIV NA IX REDOVNU GODIŠNJU SKUPŠTINU SAVEZA FILATELISTA SRBIJE — — — — —	1
Ing. M. Verner: NAŠE NAJREĐE MARKE (SLUČAJNOSTI ZUPČANJA 1866/80) — — — — —	2
Ing. Al. J. Petrović: PRIGODNI ŽIGOVI UPOTREBLJAVANI NA TERITORIJI FNRJ — — — — —	5
Drag. Raičević: RAZMENA MARAKA S INOSTRANSTVOM I NOVA NAREDBA — — — — —	7
— MEĐUNARODNA FILATELISTIČKA FEDERACIJA (F. I. P.) — — — — —	8
S. Manželej: DRUGA PLOČA MARAKA OD 15 I 25 DINARA IZ SERIJE „PRIVREDA” — — — — —	9
Dr. B. Novaković: IV IZDANJE NAŠIH DOPISNICA — RAZGLEDNICA — — — — —	11
M. I. — ZA BOLJE VEZE FILATELISTIČKE OMLADINE — — — — —	12
Prof. E. Laslo: NA NOVIM PUTEVIMA FILATELIJE — — — — —	12
— IZLOŽBE — — — — —	14
Ing. N. Nićin: SAKUPLJANJE TAKSENIH MARAKA — — — — —	16
— KROZ FILATELISTIČKI SVET — — — — —	17
— NAŠI PRIGODNI ŽIGOVI — — — — —	20
— POMEN UMRLIM FILATELISTIMA — — — — —	21
— BORBA PROTIV FALSIFIKATA — — — — —	23
— PREGLED FILATELISTIČKE ŠTAMPE — — — — —	26
— VESTI IZ SAVEZA — — — — —	27
— NOVE MARKE — — — — —	29

«FILATELISTA» ORGANE DE L'UNION DES PHILATELISTES DE SERBIE

Propriétaire et éditeur: UNION DES PHILATELISTES DE SERBIE

Rédigé par un Comité de rédaction.

Redaction: Rue Sremska 6/IV.

Rédacteur en chef: Rista Aćimović, Belgrad, Studentski trg 10, — Tel. 25-841

Manuscripts, commandes, réclamations doit être envoyé à l'adresse:

Ing. Alexandre Petrović, Voïvode Dragomira 25, Beograd. — Tel. 40-277.

Les manuscrits ne seront pas renvoyés.

S O M M A I R E

Invitation à la IX-e Assemblée régulière annuelle de l'Union des philatélistes de Serbie (1) — Ing. M. Verner: Nos timbres-poste les plus rares (2) — Ing. Al. J. Petrović: Oblitérations spéciales en usage sur le territoire de la RPFY (5) — Drag. Raičević: Echange de timbres-poste avec l'étranger et le Nouveau décret concernant l'échange de timbres-poste avec l'étranger (7) — Fédération Internationale de Philatélie — FIP (8) — S. Manželej: Deuxième planche d'impression concernant les timbres-poste de 15 et 25 dinars aux motifs de l'économie nationale (9) — Dr B. Novaković: IV-e émission des cartes-postales illustrées (11) — M. I.: Pour de meilleures relations entre les jeunes philatélistes (12) — Laslo Ernest: Sur de nouveaux chemins de la philatélie (12) — Exposition (14) Ing. N. Nićin: Collection de timbres fiscaux (16) — A travers le monde philatélique (17) — Nos timbres-poste (19) — Nos oblitérations spéciales (20) — In memoriam des philatélistes décédés (21) — Lutte contre les falsificats (23) — Presse philatéliques (24) — Nouvelles de l'Union (27) — Nouveaux timbres-poste (29).

Pažnja!

PRETPLATA za celu godinu: 360 dinara
ABONNEMENT par an: \$ 3,5; — Frs. 1000;
— £ 1,5; — DM 15.

Pretplatu slati na tek. r-n Uredništva kod
Kom. banke grada Beograda 10-KB-5-Ž-289

dvobroja Din.
broja Din.

60

ПОЗИВ

НА IX РЕДОВНУ ГОДИШЊУ СКУПШТИНУ САВЕЗА ФИЛАТЕЛИСТА СРБИЈЕ

На дан 31 марта 1957 године одржаће се IX редовна годишња скупштина Савеза филателиста Србије у Београду у 9 часова пре подне, с овим дневним редом:

- 1) Избор радног претседништва, записничара и оверача записника.
- 2) Бирање прегледача пуномоћја делегата.
- 3) Извештаји:
  - а) Управног одбора,
  - б) Благајника,
  - в) Надзорног одбора,
  - г) Суда части.
- 4) Расправа о извештајима и давање разрешнице управи.
- 5) Предлози Управе Савеза, подружница, чланова и жалбе.
- 6) Бирање нове управе.
- 7) Бирање делегата за скупштину Савеза филателиста Југославије.

Према правилима Савеза филателиста Србије „Скупштину сачињавају делегати, које бирају подружнице—повереништва из редова чланства и то на сваких започетих 20 редовних чланова по једног делегата”.

Делегати морају донети уредна пуномоћја од својих подружница—повереништва.

Предлози и жалбе морају стићи Управном одбору најдаље до 15 марта (на адресу Савеза — Пошт. фах 702), да би се могли изнети пред Скупштину.

Сва ближа обавештења моћи ће делегати добити лично у канцеларији Савеза — Сремска улица број 6, на IV спрату (има и лифт). Телефон Савеза 25-382.

Пленарна седница Управе Савеза филателиста Србије одржаће се 30 марта у 18 часова по подне у канцеларији савеза, када ће се делегатима саопштити место одржавања Скупштине.

У п р а в а

NAŠE NAJREDJE MARKE

Ing. Mirko Verner

Delimično i potpuno nezupčane marke kneževine Srbije

(Izdanja od 1866 do 1880 godine)

Iako se smatra da je izrada prvih srpskih maraka bila dosta primitivna tako da bi se moglo pretpostaviti da je lako moglo doći do nepažnje kod zupčanja pojedinih tabaka — naročito zbog linijskog zupčanja, kod koje vrste prozupčavanja se lakše propusti odnosno preskoči jedan ili više redova, jer se prozupčavanje vršilo po redovima — ipak najređe susrećemo *delimično ili potpuno izostala zupčanja* kod maraka kneževine Srbije iz perioda 1866—1880 t. j. kod maraka s likom kneza Mihajla i kneza Milana.

Bečka štamparija imala je običaj u to vreme da kod izrade maraka u štamparskim tabacima — otkine sa svih strana

Veliku su pažnju obraćali kontrolori i na to, da slučajno ne preostave kod pregleda gotovih, izrađenih araka koji neprozupčani red u arku od 100 maraka — ipak desilo se i tada, kao što se još i dan danas dešava i pored temeljite višestruke kontrole, da im po koji neprozupčani red u jednom tabaku slučajno promakne — i dođe do poštanskog šaltera. Ovakvi primerci danas predstavljaju vanrednu retkost i zaslužuju daleko veću pažnju od strane specijalnih sakupljača od mnogih drugih retkosti Srbije.

Od maraka kneževine Srbije poznati su mi do danas sledeći potpuno nezupčani, delimično nezupčani primerci (sa jedne ili

rubne delove prozupčanih araka, tako da je kod maraka izrađenih u toj štampariji pred kraj prošloga veka bila najveća retkost, da se naiđe na delimično neprozupčane rubne komade.

Ovu praksu je od bečke štamparije preuzela i naša tadašnja „Knjigopečatnja” i sa svakog gotovog štamparskog tabaka je revizija poskidala ivične trake izvan prozupčanog dela štamparskog arka, tako da nam je poznat mali broj primeraka zupčanih emisija maraka kneževine Srbije sa neprozupčanom ivičnom (rubnom) trakom hartije.

dve strane marke) i parovi maraka sa nezupčanom sredinom:

A). Izdanja s likom kneza Mihajla (1866—1867)

1) 40 para ultramarinsko plava na tankom (pelir) papiru u vodoravnom paru zupčanja linijskog $9\frac{1}{2}$ — na sredini okomito neprozupčano. Upotrebljavano na pošti Beograd.

2). 20 para crvena na papiru srednje debljine u okomitim redovima kod kojih je potpuno izostalo vodoravno prozupčavanje maraka linijskim zupčanjem $9\frac{1}{2}$.

B). Izdanje s likom kneza Milana (1869—1880):

1). Nezupčane marke:

Veoma retko, ipak se desilo da je koji arak ostao neprozupčan, te su marke tako došle do prodaje na poštanskim šalterima; do danas su mi poznati sledeći slučajevi:

10 para V. štampanja (IV beogradskog) — upotrebljavana na pošti BEOGRAD (13. V. 1880).

20 para III. štampanja (II beogradskog) — upotrebljavana na pošti BEOGRAD (29. V. 1876) i na pošti ZAJEČAR (18. XII. 1876).

10 para (III/odn. II beogradsko) upotrebljavana na pošti KARANOVAC (23/III) gore nezupčana. —

10 para (V/odn. IV beogradsko) levo nezupčana — zupč. lin.: 12 (*)

25 para (II/odn. I beogradsko) — gore nezupčana (*), sa linijskim mešovitim zupčanjem $9\frac{1}{2}:12$

40 para (I bečko štampanje) desno nezupčana — zupč. lin.: $9\frac{1}{2}:12$ upotrebljavana na pošti ČAČAK

3). Marke zupčane samo u jednom pravcu.

1 para (II/odn. I beogradsko) zupčana samo vodoravno lin.: 12(*)

20 para (IV/odn. III beogradsko) upotrebljavana na pošti KRAGUJEVAC (8/VIII)

Nezupčane marke poželjno je nabaviti ili na originalnom pismu ili fragmentu, ili pak u parovima — što je međutim kod

10 para (V/odn. IV beogradsko) zupčana samo vodoravno linijskim zupčanjem 12 (*)

10 para (V/odn. IV beogradsko) zupčana samo okomito (lin. 12) upotrebljavana na pošti OBRENOVAC (12/10 1880)

ovih izdanja skoro nemoguće, jer je od istih poznato svega nekoliko primeraka.

2). Marke sa jedne strane nezupčane:

Do danas su mi poznati slučajevi kod sledećih vrednota i štampanja U zagradama sam označio štampanje.

1 para (II/odnosno I beogradsko) levo nezupčana — zupč. lin.: 12 (*)

20 para (II/odn. I beogradsko) zupčana samo okomito (lin. 12) žigosana.

20 para (V/odn. IV beogradsko) zupč. samo uspravno lin.: 12 (*)

25 para (II/odn. I beogradsko) zupčano samo vodoravno lin.: 12 (*)

Napomena: oznaka (*) znači nerabljeno!

4). *Vodoravni parovi maraka na sredini okomito nezupčano:*

1 para (II/odn. I beogradsko) sa zupčanjem lin: 12(*)

40 para (V/ odn. IV beogradsko) u vodoravnom paru — zupč. lin. 12 (*), na sredini okomito nezupčano.

25 para (II/odn. I beogradsko) u okomitom paru — na sredini nezupčano, inače zupčano lin. 12 — upotrebljavana na pošti V. GRADIŠKE (29/10)

25 para (II/odn. I beogradsko) u vodoravnom paru, na sredini okomito nezupčano, sa mešovitim linijskim zupčanjem $9\frac{1}{2}:12$ (*).

25 para (II/odn. I beogradsko) sa zupčanjem lin.: 12 (*)

40 para (V/odn. IV beogradsko) sa zupčanjem lin.: 12 (VALJEVO — 16/17 — II)

50 para (V/odn. IV beogradsko) sa zupčanjem lin.: 12 (*)

5). *Okomiti parovi — na sredini vodoravno nezupčano:*

25 para (II/odn. I beogradsko) u vodoravnom paru, na sredini okomito nezupčano, sa lin. zupčanjem $9\frac{1}{2}$ — upotrebljavan na pošti RADUJEVAC (31/XII)

10 para (V/odn. IV beogradsko) sa lin. zupčanjem: 12 (*)

20 para (V/odn. IV beogradsko) sa lin. zupčanjem: 11:12 (*), kao i upotrebljavano na poštama BEOGRAD i UB (24/3);

20 para (IV/odn. III beogradsko) sa lin. zupčanjem: 12 (*)

25 para (II/odn. I beogradsko) sa lin. zupčanjem: 9¹/₂ (*)

35 para (I bečko štampanje) sa lin. zupčanjem: 12 (*)

40 para (I bečko štampanje) sa lin. zupčanjem: 12 — upotrebljavan na pošti KARANOVAC (4/9)

40 para (V/odn. IV beogradsko) sa lin. zupčanjem: 12 (*)

6). *Slučajnosti kod štampe:*

U ovu skupinu spadaju nabori papira, slučajne i tipične greške ploče, kao i de-

limično izostale iglice zupčanja (uzastopce nekoliko zubaca) itd.

Sve ove greške su kod izdanja maraka kneževine Srbije veoma retke i takvi su primerci skupoceni.

Tipične i slučajne greške ploče zbog interesantnosti materijala zaslužuju da se o njima jednom prilikom posebno piše.

Isto tako vanredno interesantno područje specijalizacije ovih izdanja pretstavljaju dvostruka zupčanja — o kojima ćemo također detaljnije govoriti u jednom od sledećih članaka.

Ing. Al. J. Petrović

Prigodni žigovi upotrebljavani na teritoriji FNRJ

(Nastavak sa strane 197)

It. — 111a. Ljubljana. — —. X. 1941, za velesajam u Ljubljani; na pošti Ljubljana 1. — Tekst: „LUBIANA 1 / VELESEJEM / LJUBLJANNA 1”. — Prst. M. 33¹/₂/22¹/₂. — Cv.

Ok. S — 112 BEOGRAD. — 25. III. — 15. IV. 1942, pri puštanju druge dobrotvorne serije maraka za zarobljenike; na pošti Beograd 1. — Tekst: „ЗА НАШЕ / ЗАРОБЉЕНИКЕ / БЕОГРАД”. — 8 str. 27×27. — P.

H — 114. ZAGREB. — 29. III. 1942, na 1942, za Zrakoplovnu modelarsku izložbu u Zagrebu; na izložbenoj pošti. — Tekst: „N. D. H. / ZRAKOPLOVNA - MODELARSKA - IZLOŽBA”. 3 Kr. 45¹/₂. — C.

H — 114. ZAGREB. — 29. III. 1942, na dan otvorenja izložbe „Wilhelm Busch” u Zagrebu; na izložbenoj pošti. — Tekst: „IZLOŽBA Wilhelm Busch ZAGREB”. — Prst. M. 39/26¹/₂. — C.

H — 115. ZAGREB. — 10. IV. 1942, za dan godišnjice uspostave tako zvane N.D.H.; na pošti Zagreb 6. — Tekst: „GODIŠNJICA USPOSTAVE NEZAVISNE DRŽAVE HRVATSKE”. — Prst. M. 38¹/₂/30¹/₂. — C.

H — 116. KARLOVAC. — 10 — 12. IV. 1942, za filatelističku izložbu u Karlovcu o godišnjici t. zv. N.D.H.; na izložbenoj pošti. — Tekst: „I. FILATELISTIČKA IZLOŽBA / USTAŠKE MLADEŽI / KARLOVAC”. — Prst. 40/29¹/₂. — C.

H — 117. ZAGREB. — 24. V. 1942, za izložbu „Nemačke plastike sadašnjosti” u Zagrebu; na izložbenoj pošti. — Tekst: „NJEMAČKA PLASTIKA SADAŠNJOSTI / IZLOŽBA”. — 4str. 35×35. — C.

H — 118. BANJA LUKA. — 13—14. VI. 1942, za Prvu filatelističku izložbu u Banjaluci; na izložbenoj pošti. — Tekst: „BANJALUKA / PRVA FILATELISTIČKA IZLOŽBA”. — 6str. 35 : 40. — C.

M — 119. NOVI SAD. — 30. VI. 1942, mađarski žig za vreme okupacije za izložbu fotografije sa Novosadske nedelje. — Tekst: „AZ UJVIDÉKI HÉTEN / 1942. JUNIUS 28 — JULIUS 5 / A fotóhét / KI-ÁLLITÁSA”. / Prst. 34¹/₂/23¹/₂.

H — 120. ZAGREB. — 5—6. VII. 1942, za smotru „Marka u službi dobrotvornosti” u Zagrebu, po odluci M.P. i J.P. Br. 5.786 od 1. VII. 1942; na izložbenoj pošti. — Tekst: „NEZAVISNA DRŽAVA HRVATSKA / ZAGREB / POMOĆ”. — Kr. 41. — C.

H — 121. ZAGREB. — 2. VIII. 1942, za izložbu „Slikarski dojmovi sa ratišta” u Zagrebu, po odluci M.P. i J.P. Br. 20.329 od 6. VII. 1942; na izložbenoj pošti u zgradi Hrvatske Akademije. — Tekst: „IZLOŽBA SLIKARSKI DOJMOVI SA RATIŠTA”. — 2Kr. 35. — C.

H — OSIJEK. — 5—8. IX. 1942, na izložbi Hrvatskog fil. društva u Osijeku; na izložbenoj pošti. — Tekst: „I. FILATELISTIČKA IZLOŽBA H.F.D. / OSIJEK”. — 2Kr. 38¹/₂. P.

H — 123. ZAGREB. — 4. X. 1942, za prvi dan smotre „Filatelije u službi Crvenog križa” u Zagrebu na izložbenoj pošti. — Tekst: „SMOTRA / FILATELIJA U SLUŽBI CRVENOG KRIŽA”. — Prst. 27/19¹/₂. — Cv.

H — 124. ZAGREB. — 4. X. 1942, za prvi dan smotre „Filatelija u službi Crv. križa” u Zagrebu na izložb. pošti. — Tekst:

„TJEDAN / HRVATSKOG CRVENOG KRIŽA”. — Ov. prst. 32 : 40. — C.

H — 125. ZAGREB. — 16. XI. 1942, za dan proslave 700godišnjice slobodnog kraljevskog grada Zagreba; po odobrenju M. P. i J. R. O.R. Br. 29.681 od 12. XI. 1942; na pošti Zagreb 6. Tekst: „1242—1942 / ZAGREB 6”. — Bez okv. — C.

H — 126. GOSPIĆ. — 22. XI. 1942, po odobrenju M.P. i J.R. O.R. Br. 6527 od 13. XI. 1942. — Tekst: „USTAŠKA MLADEŽ / ZA SENJSKE ŽRTVE” „GOSPIĆ / 9. V. 37 — 9. V. 42”. — Kr. 40. — C.

H — 127. ZAGREB. — 22. XI. 1942, sve kao pod 126, samo ime mesta u žigu „ZAGREB”.

H — 128. SENJ. — 22. XI. 1942, sve kao pod 126, samo ime mesta u žigu „SENJ”.

H — 129. SAMOBOR. — 20. XII. 1942, za proslavu 700 godišnjice slobodnog grada Samobora; na pošti u Samoboru. — Tekst: „SLOB. i POVELJ. TRGOVIŠTE SAMOBOR / 1242—1942” — Kr. 40. — C.

H — 130. ZAGREB. — 17. I. 1943, za smotru Hrvatskog filat. saveza „Marka u službi rada” u dvorani Matice hrvatskih obrtnika; na izložbenoj pošti. — Tekst: „ZAGREB 1 / Državna radna služba”. — Kr. 35. — C.

H — 131. ZAGREB. — 21—25. III. 1943, za smotru Hrvat. filat. saveza „Zagreb na markama” u Umetničkom paviljonu, po odobrenju M.P. Br. 9895 od 12. III. 1943; na izložbenoj pošti. — Tekst: „ZAGREB NA MARKAMA / IZLOŽB. POŠTA ZAGREB”. — Prst. 40^{1/2}/30^{1/2}. — P.

H — 132. ZAGREB. — 10. IV. 1943, na dan druge godišnjice t.zv. N.D.H., po odobrenju M.P. Br. 943 od 22. III. 1943; na pošti Zagreb 6. — Tekst: „II. GOD. USPOSTAVE NEZAVISNE DRŽAVE HRVATSKE / ZAGREB 6”. — Prst. 40/30^{1/2}. — C.

M — 133. SUBOTICA. — 18. VI. 1943, mađarski žig za proslavu 75 godišnjice

rođenja mađarskog namesnika; na pošti Subotica 1; — Tekst: „MAGYARORSZAG KORMANYZÓJÁNAK / 75. SZÜLETÉS-NAPJA”. — Bez okv. —

H — 134. ZAGREB. — 12—15. IX. 1943, za III izložbu Hrvatskog filat. saveza u Zagrebu, po odobrenju M.P. Br. 28.087 od 9. IX. 1943; na izložb. pošti u Umetničkom paviljonu. Tekst: III FILATELISTIČKA IZLOŽBA / ZAGREB”. — Prst. 30^{1/2}/20. — C.

H — 135. ZAGREB. 3. X. 1943, za Nedelju Crv krsta, po odobrenju M.P. Br. 26.676 od 24. IX. 1943; na pošti Zagreb 1. — Tekst: „TJEDAN CRVENOG KRIŽA”. — Krst. 45 : 42^{1/2}. — C.

Ok. S. — 136. BEOGRAD. — 15. X. 1943, o stogodišnjici srpske pošte; na pošti Beograd 1. — Tekst: „СТОГОДИШЊИЦА СРПСКЕ ПОШТЕ / 15-X-1843”. Kr. 37. — Cv.

H — 137. ZAGREB. — 20. VIII. 1944, na dan otvaranja II smotre „Marke u službi rada”; na izložb. pošti. — Tekst: „III GOD. / D.R.S.”. — Kr. 34. — C.

ISPRAVKE U PRETHODNIM DELOVIMA „PRIGODNIH ŽIGOVA UPOTREBLJAVANIH NA TERITORIJI FNRJ.

Zahvaljujući pažnji druga Inž. Cvetka Joanovića primećene su među do sad objavljenim žigovima ove greške:

U broju 5—6 pod br. 4 za žig pošte Sarajevo 2 navedena je njegova veličina 39/18, a **treba da je 30/18.**

U broju 7—8 pod br. 484 za žig izložbene pošte u Subotici treba dodati i primedbu da je taj žig upotrebljavan s pogrešnim datumom 6. XI mesto 6. IX.

U broju 9—11 pod br. 75 ceo prvi red je pogrešan i mesto „J — 78. SKOPLJE. — 6—8. X. 1940” treba da se stavi „J. — 75. LJUBLJANA. — 6. IX. 1940”.

Mole se čitaoci da isprave ove greške.

Želim razmenu sa jugoslovenskim filatelistima

Trebam marke FNRJ, okupacije Slovenije, Crne Gore, zatim marke Italije i njenih kolonija, kao i drugih evropskih i vanevropskih zemalja po mankolisti, Dopisivanje na srpsko-hrvatskom, engleskom, francuskom, nemačkom i mađarskom jeziku.

GEORGE VOLKOREZ
27, West Street
NEWARK 3, N. J.
U. S. A.

Obnovite pretplatu za 1957 godinu

Razmena maraka s inostranstvom i nova Naredba o razmeni maraka

U ovom napisu osvrnućemo se na novu Naredbu o uslovima pod kojima članovi Saveza filatelista Jugoslavije mogu vršiti filatelističku razmenu poštanskih maraka s inostranstvom, objavljenu u „Službenom listu FNRJ”, br. 2/57, a koja je stupila na snagu 17 januara 1957 godine. Naredba je preštampana i u „Filatelisti”, br. 12/56 u celini. Stupanjem na snagu ove Naredbe prestala je da važi ranija „Naredba o načinu filatelističke razmene poštanskih maraka s inostranstvom” („Sl. list FNRJ”, br. 33/52), po kojoj su filatelisti pune četiri godine obavljali razmenu maraka sa svojim korespondentima — filatelistima u inostranstvu.

Pre svega možemo konstatovati da je nova Naredba u svom delu koji govori o vrednosti maraka koje se mogu slati inostranim korespondentima zadovoljila sve filateliste — amatere, što se ne bi moglo reći i za drugi deo koji reguliše način na koji treba da se vrši ova razmena i šta sve može da sadrži jedna pošiljka upućena inostranim korespondentima.

Najbolje da pođemo po članovima.

Iznos od 10.000.— dinara koji se u toku jednog kalendarskog meseca može slati korespondentima u inostranstvo — je potpuno dovoljan (čak možda i previsok) za sve amatere — filateliste bez razlike, jer nam je dosadašnje iskustvo pokazalo da je vrlo mali broj onih filatelista — amatera koji je koristio i iznos do Din. 5.500.— koliko se moglo slati u toku jednog meseca.

Pitanje šta jedna pošiljka maraka može da sadrži rešeno je na sličan način kao i u ranijoj naredbi, s tim što je data veća mogućnost u pogledu kombinacija raznih vrsta maraka, a naročito maraka izdanja od 1945 godine pa dalje. Tako se sada može slati:

a) neponištenih maraka FNRJ od čijeg puštanja u tečaj, nije prošlo godinu dana — u nominalnoj vrednosti do 300 dinara, s tim da se od svake vrednosti može slati najviše pet maraka a ako se šalje potpuna serija ili deo serije čija vrednost prelazi 500 dinara, može se poslati samo jedna takva serija ili njen deo;

b) ostalih maraka u vrednosti do 1.500.— dinara, računajući vrednosti maraka prema katalogu preduzeća „Jugofilatelija”; i

c) maraka neznatne vrednosti pod kojima se podrazumevaju poništene marke čija cena ne prelazi — iznos od 2 dinara po komadu po katalogu preduzeća „Jugofilatelija”.

Kao što smo gore istakli i ukupna vrednost do Din. 10.000.— mesečno i ukupna

vrednost jedne pošiljke računajući zajedno a) b) i c) zadovoljavaju svakog amatera — filatelistu, ali ne i način na koji treba epremati pošiljku.

Svaki filatelista, — koji vrši razmenu maraka sa inostranstvom, zna koliko dugo vremena treba da se pripremi jedna pošiljka maraka pakujući sve „po tačkama” navedenim u Naredbi, a naročito kada su u pitanju marke neznatne vrednosti gde se za 300 komada mora proveriti da nije „upala” i neka koja prelazi vrednost od 2 dinara po katalogu „Jugofilatelije”. Filatelistima nije nedovoljan iznos od din. 2000.— po jednoj pošiljci, jer retko bi ko imao i potrebe za većim iznosima, ali ovakva tehnika pakovanja i opremanja jedne pošiljke je veliko opterećenje za svakog filatelistu.

Nova Naredba predviđa odredbu da se neponištene poštanske marke FNRJ ne mogu slati inostranim korespondentima za prva tri meseca od dana njihovog puštanja u tečaj. Ova odredba je bila predmet oštre diskusije i prilikom donošenja naredbe iz 1952 godine, a uneta je i u novu Naredbu iako su sve filatelističke organizacije u našoj zemlji isticale da ona nije u skladu sa razvojem naše filatelije i da nepovoljno utiče na razvoj filatelističkih veza naših članova sa inostranim filatelistima.

Na ime, u filatelističkoj razmeni maraka pravo je zadovoljstvo dobiti nova izdanja maraka odmah posle puštanja u tečaj. To žele naši filatelisti, to isto žele naši inostrani korespondenti sa kojima vršima razmenu maraka.

Međutim, naši inostrani korespondenti biće u nepovoljnom i neravnopravnom položaju, a mi ćemo morati da im objašnjavamo da naši poštanski propisi ne dozvoljavaju slanje maraka FNRJ pre isteka tri meseca od dana izdavanja. Neki će nam verovati i shvatiće da to nije naša krivica, a neki će verovati da je to samo naš izgovor. Lično ja, morao sam ranije koliko njih da uveravam da to ne zavisi do mene, a jedan, inače ugledan filatelista iz Zapadne Nemačke, prestao je da menja marke isključivo zbog toga.

Jednu novinu pretstavlja tačka 9 Naredbe koja nije postojala u ranijoj naredbi, novina koja će dovesti do spороva i nepotrebnih objašnjavanja sa Generalnom direkcijom pošta. Prema toj odredbi razmenjivač maraka dostavlja Generalnoj direkciji pošta, odnosno područnom preduzeću poštanskog, telegrafskog i telefonskog saobraćaja spisak maraka koje je primio kao protivvrednost maraka posla-

tih u jednoj određenoj pošiljci, i to u roku od 6 meseci od dana kada je tu pošiljku otpremio. Potpis menjača maraka na tom spisku treba da bude overen od strane republičkog filatelističkog saveza.

Mi nismo protiv kontrole Generalne direkcije pošta i smatramo da za poslate marke, treba kao protivrednost dobiti isključivo marke, a ne i druge stvari. Ali, kontrolisati protivrednost svake pošiljke, mislimo da će u praksi biti vrlo teško.

Evo zbog čega.

Često puta naši inostrani korespondenti ne odgovaraju na poslata pisma i duže od nekoliko meseci, a naročito korespondenti iz prekomorskih zemalja. Neki korespondenti odgovore jednom na nekoliko primljenih pisama, a neki čak i uslovljavaju razmenu maraka da samo jednom na kraju godine pošalju protivrednost za sve pošiljke koje je u toku godine primio. To je i razumljivo, jer je filatelija uzgredno zadovoljstvo koje čovek sebi može dopustiti i kome ne može posvetiti mnogo vremena pored svojih redovnih poslova. Dalje, ima slučajeva da na jednu pošiljku ne pošalje celu protivrednost, već samo jedan deo, jer možda nema ona izdanja koja su od njega tražena, a da ne govorimo o onim inostranim korespondentima koji uopšte ne odgovore na primljene pošiljke, niti dostave protivrednost. A takvih nažalost, nije mali broj!

Postavlja se pitanje šta će u tom slučaju raditi naš filatelista, kako će pravdati poslatu pošiljku i zar neće bez svoje krivice dovesti sebe u situaciju da bude brisan iz spiska razmenjivača maraka i dovesti u pitanje svoj dobar glas ispravnog filateliste?

Neko može kazati: birajte samo ispravne i poštene korespondente. Međutim, to je vrlo teško, a naročito ako se počinje razmena maraka sa inostranim korespondentom prvi put, čiju smo adesu dobili preko međunarodnih klubova za razmenu maraka.

U ovakvim slučajevima mi ne znamo ko je naš inostrani partner, kakav je kao filatelista i čovek i redovno se izlažemo ri-

ziku da za poslate marke ne primamo ništa.

Uz to, veliki broj inostranih korespondenata uslovljava razmenu da mu vi prvi pošaljete marke, a naročito korespondenti iz zemalja, gde je filatelija na velikoj visini i čije su marke naročito tražene (SAD, Švajcarska, Zapadna Nemačka i dr.). Pored toga, treba napomenuti da je sve manje inostranih filatelista koji skupljaju marke Jugoslavije, ne zbog toga što marka Jugoslavije nije ukusno i dobro izrađena, već više sa razloga što im smetaju ograničenja naših poštanskih propisa, što neki put ne mogu dobiti sve ono što žele, kao i što ključne marke poskupljuju većinu naših izdanja, a često puta dovode naše filateliste u nemogućnost da istu pošalju svom inostranom korespondentu usled niske kotizacije po stranim katalozima, a velikog iznosa koji treba za istu platiti u dinarima.

U vezi s ovim pretstavljaće teškoću i overa od strane republičkih filatelističkih saveza, a nije rešeno ni pitanje da li jednom primljene marke posle napravljenog propisa i overe, naš filatelista može dalje da menja u zemlji ili inostranstvu ili ih mora čuvati. Pretpostavljam da ih ne mora čuvati, ali smatram da je ipak to trebalo reći.

Na kraju, treba istaći i to da ni ovom novom naredbom nije rešeno pitanje slanja maraka odnosno serija maraka (van tač. 6 pod a) čija vrednost prelazi din. 1.500.— (Plusovana, Iksovana, Beogradsko i dr. izdanja) iako je to bilo stalno naglašavano i traženo od strane republičkih filatelističkih saveza. Na primer, naš filatelista ne može poslati u jednom pismu kompletnu seriju Pen-kluba, već samo nekoliko vrednosti, tako da je prinuđen da jednu seriju šalje u dva pisma, a to znači dve poštarine, dve overe, dve protivrednosti i sl.

Mislim da za ovo nije bilo nekih jačih razloga, niti su u pitanju muzejske retkosti maraka (ova izdanja imaju i po 30.000 i više kompletnih serija).

Drag. M. Raičević

Međunarodna Filatelistička Federacija F. I. P.

(osnovana 1926)

Čitajući saopštenja filatelističke štampe, zapisnike udruženja, izveštaja sa izložbi, verovatno je da mnogobrojne skupljače muče tri slova „F.I.P.“ koja ponekad sretnu u tekstu bez objašnjenja njihovog značenja.

Ova tri slova su jednostavno inicijali Međunarodne Filatelističke Federacije (Fé-

dération Internationale de Philatélie) koja, osnovana 1926 godine, sada ima okupljenih 27 zemalja članica, koje preko organizacija u njima učlanjenih pretstavljaju više stotina hiljada skupljača maraka rasturenih po čitavom svetu.

Međunarodna Filatelistička Federacija je stvorena sa ciljem da razvija prijatelj-

ske veze među skupljačima, da stvara odnose između nacionalnih federacija koje se uopšte ne poznaju, da između njih pokreće međunarodnu saradnju na proučavanju filatelije, da brani filateliju od falsifikatora i parazita, da na solidnoj osnovi organizuje međunarodne izložbe, da stvori na ovim manifestacijama potreban (standard) kriterijum za čuvanje interesa učesnika.

Osnovna uloga FIP-e je da uskladi akciju nacionalnih federacija, ostavljajući svakoj suverenitet u njenoj unutrašnjoj upravi, pošto svaka zemlja ima organizaciju koja potpuno odgovara uslovima njenog Statuta. Nacionalne federacije predstavljaju u FIP-i delegati izabrani među njihovim rukovodiocima. Ovi delegati se svake godine sastaju na Kongresu, kada se proučavaju sva pitanja u vezi sa filatelijom na međunarodnom planu.

Kongres bira veće (savet) čiji Biro ima za dužnost da sprovodi u život donete od-

luke. Stalne ili privremene komisije imenuju se za proučavanje određenih zadataka i za pripremanje ostvarenja misija koje su im poverene.

Glavne komisije koje sada rade su:

Najviši (Glavni) Biro za međunarodne ekspertize,

Centrala za suzbijanje falsifikata.

Komisija protiv štetnih i nekorisnih izdanja,

Komisija za filatelističko vaspitanje omladine,

Komisija za proučavanje čuvanja zbirki, itd.

Ove godine Kongres Međunarodne Filatelističke Federacije bio je održan 12, 13 i 14 jula u Helsinkiju za vreme Međunarodne filatelističke izložbe FINLANDIA 56, pod pokroviteljstvom FIP-e.

S Manželej

Druga ploča kod maraka od 15 i 25 dinara s motivima iz privrede

U poslednje vreme primećeno je da su dve vrednosti sadašnjih franko maraka sa motivima iz privrede štampane svaka sa dve različite ploče. To su vrednosti od 15 din. crvena, štampana u ofsetu (br. 227 po katalogu „Jugofilatelije“) i 25 dinara okersmeđa, izrađena u liniskoj dubokoj štampi (br. 211).

Karakteristike obeju ploča vrednosti od 15 din., štampane u ofsetu, su sledeće:

1) Kod prve ploče prazan prostor, koji se nalazi ispod pregiba leve šake seljanke precrtan je uspravnom crticom u boji marke, koja je izostavljena na drugoj ploči (vidi sliku).

2) Marke sa prve ploče nešto su niže. Njihova visina je 25¹/₂ mm, dok je sa druge ploče 26 mm.

Interesantno je zabeležiti da marke iste vrednosti od 15 din., izrađene u liniskoj dubokoj štampi (br. 209), nemaju crtice ispod leve šake seljanke.

Vreme stavljenja u tečaj maraka štampanih kako prvom, tako i drugom pločom, treba utvrditi. Jedino što je za sada poznato to je da su prve ploče poništene žigovima iz 1952 godine, dok marke, koje se sada prodaju na poštanskim šalterima, potiču od druge ploče.

Vrednost od 25 din. je isto tako štampana sa dve ploče, obe za linisku duboku štampu. Obe ploče su već bile ukratko opisane i prikazane na str. 191 br. 11—

12/1955 god. našeg časopisa. Karakteristike druge ploče sastoje se u sledećem:

1) Brojčane oznake vrednosti marke na drugoj ploči osetno se razlikuju od onih od prve ploče ne samo po crtežu, već i po većim brojkama (3³/₄ umesto 3¹/₂ mm),

kao i po većem otstojanju između 2 i 5 (vidi sliku br. 11—12/1955 našeg časopisa).

2) Jasno vidljivi potpis crtača (Gavranić) levo i gravera (Krnjajić) desno, dok su marke sa prve ploče ili bez potpisa, ili samo sa tragovima pojedinih slova potpisa. Treba napomenuti da su marke prve ploče izrađene sa potpisima crtača i gravera, ali usled neprecizne izrade, ili načina štampanja (na suvom umesto vlažnom papiru), kod nekih primeraka potpisi su nevidljivi.

3) Čistiji i reljefniji rez no što je to slučaj kod prve ploče. Naročito se to pri-

meću je kod klasja i figura seljaka u pozadini, a takođe u senčenju punih džakova.

4) Dimenzije crteža maraka sa druge su 20×26 mm, dok su marke sa prve ploče $19\frac{1}{4} \times 26\frac{1}{4}$ mm.

Vreme stavljanja u promet maraka štampanih drugom pločom treba utvrditi. Od strane filatelista iste su prvi put zapazene krajem 1955 godine i sada se prodaju i na poštanskim šalterima u Beogradu.

Ovom prilikom neće biti bez interesa izvršiti pregled svih vrednosti franko maraka sa motivima iz raznih grana naše privrede i to kako u pogledu visine crteža, tako i potpisa crtača i gravera.

Visine crteža maraka izrađenih u liniskoj dubokoj štampi (br. 166—177 i 205—216) su kod raznih vrednosti drukčije i iznose:

- $25\frac{3}{4}$ mm kod 1, 30, i 50 din.
- 26 mm kod 0.50, 2, 12, 20, 25 (II ploča) i 100 din.
- $26\frac{1}{4}$ mm kod 3, 5, 7, 10, 15, 16, 25 (I ploča) i 75 din.
- 27 mm kod 35 din.

Visine crteža maraka štampanih u ofsetu (br. 221—227) su:

- $25\frac{1}{4}$ mm kod 12 din.
- $25\frac{1}{2}$ mm kod 8 i 15 din. (I ploča),
- $25\frac{3}{4}$ mm kod 1, 10 i 17 din.
- 26 mm kod 2, 5 i 15 din. (II ploča).

Treba naglasiti da nije lako izvršiti tačna merenja maraka, sa preciznošću od $\frac{1}{4}$ mm. Stoga svi podaci navedeni u ovom članku nisu matematički tačni, već su navedeni samo približno.

Kod maraka u dubokoj štampi srednjom visinom crteža treba smatrati 26 mm. u slučaju kada je kod nekih vrednosti visina nešto manja, ona je svrstana ovde pod $25\frac{3}{4}$, a kada je nešto veća — pod $26\frac{1}{4}$ mm.

Osetnije otstupanje visine maraka od 12 din. (ofset) sa visinom od $25\frac{1}{4}$ mm, 8 din. (ofset) — $25\frac{1}{2}$ mm i 35 din. — 27 mm. Ova poslednja, nalepljena u album, narušava estetski izgled serije kako svojom većom visinom, tako i užim belim ivicama.

Pri merenju maraka u liniskoj dubokoj štampi ne treba gubiti iz vida činjenicu da se ove štampaju i na vlažnom papiru, koji se zatim suši, pri čemu usled neravnomernog stezanja papira — pri sušenju mogu da se ponekad izmene dimenzije crteža maraka. U takvim slučajevima, većoj visini odgovara manja širina i obratno.

Tako, na primer, poznata je marka od 20 din. crvenoljubičasta (br. 210) u visini od $26\frac{1}{4}$ mm, koja postoji pored maraka

visine od 26 mm. Crtež marke u visini od $26\frac{1}{4}$ mm je nešto uži, ali tako neznatno da se razlika ne može ni izmeriti. Iznosi možda samo oko jedne osmine mm.

Prikazni primer postojanja raznih dimenzija kod maraka od 20 din. dozvoljava pretpostavku da i kod ostalih vrednosti izrađenih u liniskoj dubokoj štampi postoje razlike u visini i da stoga gore navedene visine pojedinih vrednosti nisu definitivne i mogu da budu revidirane.

Gornje podatke navodim isključivo u cilju informacije i mišljenja sam da razlika u visini kod iste vrednosti maraka izrađenih u liniskoj dubokoj štampi, a koja nije veća od $\frac{1}{4}$ mm, ne zaslužuje naročitu pažnju, jer to je rezultat slučajnosti, t. j. neravnomernog stezanja papira posle sušenja. Međutim, kod maraka izrađenih u ofsetu, varijacije dimenzija ne mogu da postoje, jer se one štampaju samo na suvom papiru. Ukoliko se nađu razne dimenzije, one moraju da potiču od raznih ploča, kao što je to slučaj sa markama od 15 din.

Potpisi crtača i gravera kod raznih vrednosti su različito izrađeni i to:

1) Bez ikakvog potpisa je samo marka od 8 din. (ofset).

2) Marka od 25 din. prve ploče je ili bez potpisa, ili se vide samo tragovi pojedinih slova, po kojima se ipak može utvrditi da su potpisi isti kao i pod „4“.

3) Samo marka od 7 din. ima potpis crtača Gavranić (levo) i gravera Kocmut (desno).

4) Sve ostale vrednosti imaju potpis crtača Gavranić (levo) i gravera Krnjajić (desno), pri čemu kod vrednosti od 0.50 i 100 din. ispred prezimena stoji još i slovo „T“ — t. j. početno slovo imena Tanasije Krnjajić.

Veličina slova potpisa, t. j. njihova visina i širina, kod raznih vrednosti je različita, tako da potpis Gavranić postoji u 3 razne dužine, naime:

a) 5 mm kod marke od 25 din. (II ploče).

b) $4\frac{1}{4}$ mm kod svih maraka od 2 din. (br. 168, 206 i 222), kod 7 din. (br. 171) i kod 25 din. (I ploča).

c) $3\frac{1}{2}$ mm kod svih ostalih vrednosti.

Dužina potpisa Krnjajić je kod istih vrednosti jednaka dužini potpisa Gavranić, ali je kod vrednosti od 0.50 i 100 din. nešto veća i iznosi $4\frac{1}{2}$ mm, usled dodatog slova „T“.

Kod 7 din. potpis Kocmut je izveden slovima iste veličine kao i potpis crtača kod iste vrednosti, ali je kraći usled manjeg broja slova u prezimenu i iznosi $3\frac{1}{2}$ mm.

Pored toga, potpis Gavranić ne počinje uvek na istom mestu u odnosu na sliku marke. Kod vrednosti od 3 i 35 din. početak potpisa nalazi se sasvim levo, na produžetku levog kraja crteža marke. Kod

ostalih vrednosti on je nešto pomeren na desno, pri čemu veličina pomeranja je različita i proporcionalna veličini slova potpisa, odnosno njegovoj dužini.

Kod vrednosti od 75 din. potpis je kod pojedinih primeraka slabo vidljiv.

Niukoliko ne pretendujem da sam ovde iscrpeo iznetu temu. Ubeden sam da će naši istraživači — koji nisu tako malo-brojni — pronaći kod franko maraka sa motivima iz privrede još mnogo novih i interesantnih pojedinosti.

ПОШТЕНСКИ

Dr. Bran. Novaković

IV IZDANJE DOPISNICA-RAZGLEDNICA

Prvog decembra pušteno je u promet novo izdanje naših dopisnica — razglednica, koja se sastoji iz 28 komada raznih slika s tekstom u ćirilici i isto toliko u latinici. Dopisnice su rađene u visokom knjigotisku kod štamparije PTT u Beogradu,

a na osnovu rešenja Gen. direkcije pošta Br. 10877 od 14. XI. 1956. Tiraž ovih dopisnica za ceo ćirilčki deo iznosi 1,076.492, odnosno 38.466 komada po svakoj slici, dok je latinički deo manji — 906.864 ili po 32.388 komada za svaku pojedinu sliku. Dopisnice su slabe i nejasne izrade, na beloj karton hartiji, sa štampom maslinasto-zelene boje. Na levoj polovini prednje strane je slika i pored nje tekst (u ćirilici ili latinici). Kod ćirilice tekst je s velikim (početnim) i malim slovima, dok je kod latinice jedan isti slog. Na svakoj slici u lovorovom vencu stoje jubilarne godine jedna ispod druge: 1941 i 1956, — koje potsećaju na vrhu izdanja — petnajetstogodišnjicu Jugoslovenske Narodne Armije. Motivi slika su iz istoriskog razvoja JNA, odnosno iz današnjeg njenog života i rada. Jednom vertikalnom crtom odvojeno je desno polje, koje služi za adresu. U ovom polju imamo gore tekst: „DOPISNICA — DOPISNICA / POŠTENSKA KARTIČKA”, a u desnom uglu vrednosnu oznaku u boji

dopisnice, s motivom iz „Privrede” („Voćarstvo”) od 10 dinara. Ispod svega ovoga pet adresnih tačkastih linija: od prve leva polovina, druga i treća preko celog polja, četvrta i peta nešto kraće, i to četvrta još i podvučena jednom debljom linijom.

Prodajna cena ovih dopisnica je 10 dinara. Kompleti dopisnica bili su pušteni u prodaju na filatelističkom šalteru pošte Beograd 1, no bili su vrlo brzo rasprodani.

Kataloški red ide ovako (od 1—28 tekst u ćirilici):

1. Artiljerija u dejstvu — Knin 1944.
2. Vežbe mornara.
3. Vojna industrija.
4. Vrhovni komandant, drug Tito, predaje zastavu 1 proleterskoj brigadi — Bosanski Petrovac 1942.
5. Vrhovni komandant, drug Tito, ranjen u petoj neprijateljskoj ofanzivi.
6. Drugo zasedanje AVNOJ-a — Jajce, 1943.

7. Žene Kupresa nose ranjenike Šujica, 1943.
8. Izgradnja automobilskog puta
9. Maršal Tito vrši smotru jedinica JNA.
10. Maršal Tito na manevrima.
11. Maršal Tito predaje zastave pukovima JNA.

12. Na vatrenom položaju.
13. Naoružani brodovi — 1944.
14. Na torpednom čamcu.
15. Oficirska škola NOB — Donji Lapac, 1942.
16. Patrole na zadatku.
17. Pitomci.
18. Pomoć Armije narodu.
19. Posle leta.
20. Predvojnička obuka.
21. Prijateljski susret.
22. Priprema za let.
23. Razarači u vožnji.
24. Sa manevra jedinica JNA.
25. Smotra jedinica NOB — Janja 1942.
26. Smotra artiljerijske jedinice.
27. Tragom Pete neprijateljske ofanzive.
28. U časovima odmora.

Od br. 29 do br. 56 ponavljaju se iste slike samo s tekstom pored slika u latinici.

Slike su u većini vodoravno sem kod br. 5, 6, 11, 14, 16, 19, 25, 26 i kod njima odgovarajućih brojeva u latiničkom tekstu, — koji su vertikalni.

Ovo je izdanje bogato u prelivima boja, koje idu od tamno-zelene i plavo-zelene, preko maslinaste do sive.

Od specijaliteta do sada su poznati primerci s pomerenim slikama i tekstom u vertikalnom smislu, te su delimično delovi dve slike i dve vrednosne oznake na jednoj dopisnici. Poznata je i probojna štampa.

Šteta je da je ovo izdanje podbacilo u tehničkom pogledu

Štamparski tabak od 28 komada, i to jedan za ćirilicu i jedan za latinicu, — nalazi se kod PTT muzeja u Beogradu.

За боље везе младих филателиста

Немачки савез филателиста води врло живу и вредно припремљену акцију да немачке младе филателисте повеже са страним омладинцима који припадају филателистичким друштвима. Путем филателије омладинци свих земаља доћи ће у пријатељске везе, учити историју и географију, стицати један пријатељски став и однос према другим народима, једном речју омладинци свих земаља неће остати по страни и незнајући за друге народе. Млади немају много искуства ни могућности да нађу везе са страним друговима и зато им је потребна помоћ старијих филателиста. Секција младих у Савезу немачких филателиста обавезује се да сваку адресу или писмо страног омладинца који би желео да ступи у филателистичку размену са немачким омладинцима уручи једном немачком омладинцу кога познаје као озбиљног и савесног у односу према другима. На тај начин Савез немачких филателиста спроводи здраву пропаганду и пружа озбиљну потпору развоју

филателистичких односа у свету. Нарочито је таква потпора потребна младим филателистима који још нису крочили на пут размене са иностранством, те немају довољно искуства.

Ова акција заслужује сваку похвалу, јер служи повезивању омладинаца целог света, потпомаже учење и усавршавање знања страних језика, учење историје, прошлости као и садашњости. Филателистичка размена ствара пријатељске везе међу људима и зато је треба гајити и ширити.

Сви омладинци који би желели да успоставе филателистичке везе ради размене марака са немачким омладинцима треба да се обрате на адресу: Georg JAHREIS, Sillenbuch 28, STUTTGART. Писати треба немачки, француски или енглески. У писму изложити шта се жели и шта се нуди у размену. Сваки омладинац биће прихваћен као пријатељ, то је порука Немачког филателистичког савеза.

М. И.

Laslo Ernest, Subotica

О NOVIM PUTEVIMA FILATELIJE

1956-ta godina označava prekretnicu u istorijatu tematskog sabiranja u našoj zemlji. Ove godine smo se pojavili prvi put masovno na međunarodnom megdanu i postigli prve uspehe a i neuspehe. U odnosu prema inostranim izlagačima kod tematskih izložaka nismo postigli značajne uspe-

he i to iz više razloga. Razlozi su pozitivni i negativni.

U ovom članku bi se dotakao samo opšte kritike i obrazloženja nekih važnih pitanja, koja su potrebna da bi se osigurao dalji pozitivni razvitak ove t. zv. moderne grane filatelije, pošto se pokazalo da su naprav-

ljene osnovne greške kako samih izlagača-tematičara, tako i izložbenih foruma.

I.

KAKO I ZAŠTO JE DOŠLO DO NAGLOG RAZVITKA TEMATSKOG SABIRANJA?

Uporedo sa izdavanjem prvih poštanskih maraka počinje i istorijat filatelije. Nije trebalo dugo čekati pa da i ova vrsta sakupljanja malih papirića postane prava strast za pojedine ljude. Razonoda, uživanje, strast, borba, krađa, falsifikovanje, prevara i trgovina s jedne strane a s druge dokumentarno sakupljanje, istraživanje, studije itd. dovelo je do toga da filatelija postane jedna svestrana nauka koja danas od sakupljača zahteva svestranu stručnu spremu, na bazi materijala i sadržine poštanskih maraka.

a) Po materijalu i spoljašnjoj suštini: poznavanje papira, vodoznaka, zupčanja, boje, izdanja itd.

b) Po suštini sadržine: poznavanje država, moneta, pol. oblika država, istorije i geografije, nauke i umetnosti celoga čovečanstva.

Po dosadašnjim načinima, sakupljanje poštanskih maraka možemo u glavnom podeliti na klasičnu i tematsku filateliju.

Klasična forma sakupljanja predstavlja bez sumnje „pravu“ filateliju. Onaj ko ignoriše klasičnu formu filatelije i nemože biti „pravi“ filatelista. Pa zašto je došlo do tematskog sabiranja? Odgovor bi dao u 5 tačaka.

1) Danas „početi“ sakupljati klasiku je skoro nemoguće. Ta želja ako i postoji, u najviše slučajeva ostaje samo želja. Postoji malo nade da bi mogao nabaviti i neki bolji komad, jer su ti danas u „dobrim rukama“. I t. zv. veliki sakupljači teško dolaze do boljeg komada.

2) Neko postaje tematičar jednostavno iz razloga što voli marku i želeo bi nešto postići u sabiranju. Želeo bi da uživa u tome kako mu raste zbirka, kako dobije uvek nove i nove primerke. I tako zbirka „živi“ i ne mora biti stavljena „ad acta“.

3) Onaj ko postane tematičar, nalazi intelektualno-estetsko uživanje kao i „slobodan teren“ da izabere ono što je srcu najdraže.

4) Mnogima je zatvoren put ka klasicima, jer ne raspolaže većim novčanim sredstvima, a malo ima „tematskih“ maraka koje postižu neprihvatljivu cenu za prosečno situiranog sakupljača. Svakako dešava se i tu da se ponekad dugo „lovi“ na neku marku.

5) Tematika je najbolji teren, sa širokim mogućnostima za istraživanje jedne omiljene grane (Svakako klasična specijalizacija potrebuje mnogo veću stručnost u vezi sa markom).

II.

BORBA KLASIČARA I TEMATIČARA KAO NEGATIVNA POJAVA U FILATELIJI

Borba klasičara i tematičara danas još stvarno postoji. Ali ova je borba u stvari jednostrana. Neki „strogi“ klasičari otvoreno potcenjuju tematsko sabiranje i jednostavno je odbacuju kao neozbiljno i nefilatelističko. Svakako imamo dosta sakupljača maraka, nefilatelista. Ali oni nisu ni klasičari, ni tematičari. To su „amaterski trgovci“ koji se učlane u neku po-družnicu da bi lakše došli do nekih maraka i po nekad i sakupljali da bi deponovali novac i kasnije dobro zaradili. Marka je za njih samo valuta, stavljena u klasere, koja čeka na „mušteriju“.

Tematičari pak naprotiv, nisu neprijatelji klasičara. Oni stavljaju klasiku na prvo mesto i to bez prigovora. Oni su postali tehničari već iz napred navedenih razloga.

Da se tematika kod nas ne smatra ozbiljnom filatelijom, pokazala je i dosadašnja praksa. U čemu se nalazi ovo omalovažavanje tematike? Ni naši zvanični fil. predstavnici nisu se potrudili da se i tematici da odgovarajuće mesto“ i da se uzme ozbiljno. Kao primer neka nam služi poslednja velika izložba „JUFIZ III“.

Ova izložba je bila odlično organizovana i dosad najlepša u našoj zemlji. Retko sam vidao ovakvu izložbu i u inostranstvu. Niko nije žalio što je posetio ovu grandioznu izložbu, jer je imao šta da vidi. O izloženom materijalu nebi govorio, ni o načinu organizovanja izloženih izvadaka klasičnih zbirki, jer za pohvalu ne bi mogao naći pravi izraz. Ali ne bi mogao ovo isto reći i za tematički deo izložbe. Što se ovoga tiče činilo mi se da tu nije učinjeno sve što bi se moglo učiniti. Nekako je to bilo kao nabačeno, bez sistema, nestručno, pomešano. Nije važno čiji je to zadatak bio, ali uveren sam da nije bio tematičar. Uverio sam se i toga, da nisu uvek izloženi kartoni po želji izlagača, mada je to bilo dato pravo izlagačima. Na pr. „Finlandija 56“ poslala je izlagačima specijalne vrećice za kartone, koje izlagač želi izložiti i to u broju dobivenih vitrina. Mislim da je na svakoj izložbi ispunjena želja izlagača. To je izlagačevo pravo. Drugo je ako zbirka ne odgovara. Ali onda se i ne prima za izložbu. Ili kada ovo pravo izložbeni odbor zadržava za sebe, što se treba blagovremeno saopštiti izlagačima. Za tematiku je ovo vrlo važno, jer postoji individualna obrada u okviru propisa ili zakona tematike. Čitajući naš stručni list „Filatelistu“, saznali smo da će tematika biti ocenjena po pravilima „FIPCO“-a (Federation International de Philatelie Constructive). Svakako je bila

učinjena greška od strane pisca ovog članka ili možda drugih, da nisu saopštena pravila, barem u glavnijim crtama, koje utiču na ocenjivanje. A pošto se ovo nije uradilo, izložak se treba primiti na bazi individualne obrade. Da bi se ovo u buduću izbeglo, na kraju mogeg članka daću sa držajne izvode izložbenog pravilnika „FIPCO“-a kao putokaze pravilnog tematičkog sabiranja i obrade tematskih zbirki.

U vezi sa ovim pitanjima, poželjno bi bilo da se naši kompetentni forumi pozabave sa problemima tematske filatelije t. j. osnivanjem naše tematske sekcije i uključivanjem naših tematičara u međunarodnu organizaciju konstruktivne filatelije „FIPCO“. (Ovo sam bio predložio pre

nekoliko godina na godišnjoj skupštini SFS u Beogradu, ali tada moj predlog nije bio prihvaćen.)

Na izložbi u Zagrebu sastavljen je zaseban žiri za tematiku. Ti članovi su trebali biti, barem većinom, tematičari. Međutim u ovom ocenjivačkom sudu bio je svega jedan član, i to iz inostranstva, koji je izložio i tematiku; ostali su članovi bili svi klasičari. To niukom slučaju ne znači da klasičar ne može oceniti tematske izložke, ali ipak je to „drugi svet“.

Da mi se ovo mišljenje ne zameri. To je samo preporuka za buduće izložbe, koju bi mogli uzeti u obzir.

(Nastaviće se)

IZLOŽBE

„WARSZAWA“

1957

18-26/V

„WARSZAWA 1957“ je naziv velike nacionalne izložbe koju priređuje „POLSKI ZWIAZEK FILATELISTOW“ (Savez filatelista Poljske) u vremenu od 18 do 26 maja 1957 godine, kao VII saveznu izložbu maraka Poljske. —

Dosadašnje savezne izložbe su se održavale: I u Warszawi 1919 godine, II u Warszawi 1928 godine, III u Torunu 1933, IV u Katowicu 1934, V u Warszawi 1938 godine, a VI u Poznanu 1955 godine.

Poljski Savez filatelista ovogodišnjom proširenom nacionalnom izložbom želi da održi veliku probu za jubilarnu izložbu maraka, koju će prirediti 1960 godine povodom 100-godišnjice poljske poštanske marke u Varšavi; a već je sada obezbeđeno da se godišnji Kongres FIP-e 1960 godine održava u Varšavi.

Ovogodišnja izložba „WARSZAWA 1957“ biće smotra snage poljske filatelije, a osim toga biće i smotra najboljih izložaka iz pozvatih prijateljskih zemalja, jer se predviđa učestvovanje većine filatelističkih saveza iz Evrope, kao i jednog dela prekomorja.

Naši filatelisti će učestvovati sa oko 20 kvalitetnih izložaka, kako sakupljača odraslih, tako isto i omladinaca.

Do danas je broj prijavljenih izložaka prešao 300, a računa se, da će se taj broj još znatno povećati iako je broj izložbenih vitrina ograničen.

Izložba će se održati u mramornim salama najlepše zgrade Varšave — palate Kulture.

Na ovoj izložbi uopšte se neće izlagati filatelistička literatura. —

Iz Jugoslavije su pozvati kao počasni gosti na ovu izložbu drugovi predsednik SFJ Ing. Živa M. Đorđević, predsednik

FSH drug Mate Šerić i predsednik SFS ing. Mirko Verner — koji je odabran i za počasnog člana Izložbe i člana ocenjivačkog suda. —

Jugoslovenske izložke će poneti sa sobom drugovi, koji će posetiti ovu izložbu.

Izlagači koji su se prijavili preko druga ing. Vernera treba da pripreme svoje eksponate najkasnije do 30. aprila 1957 godine.

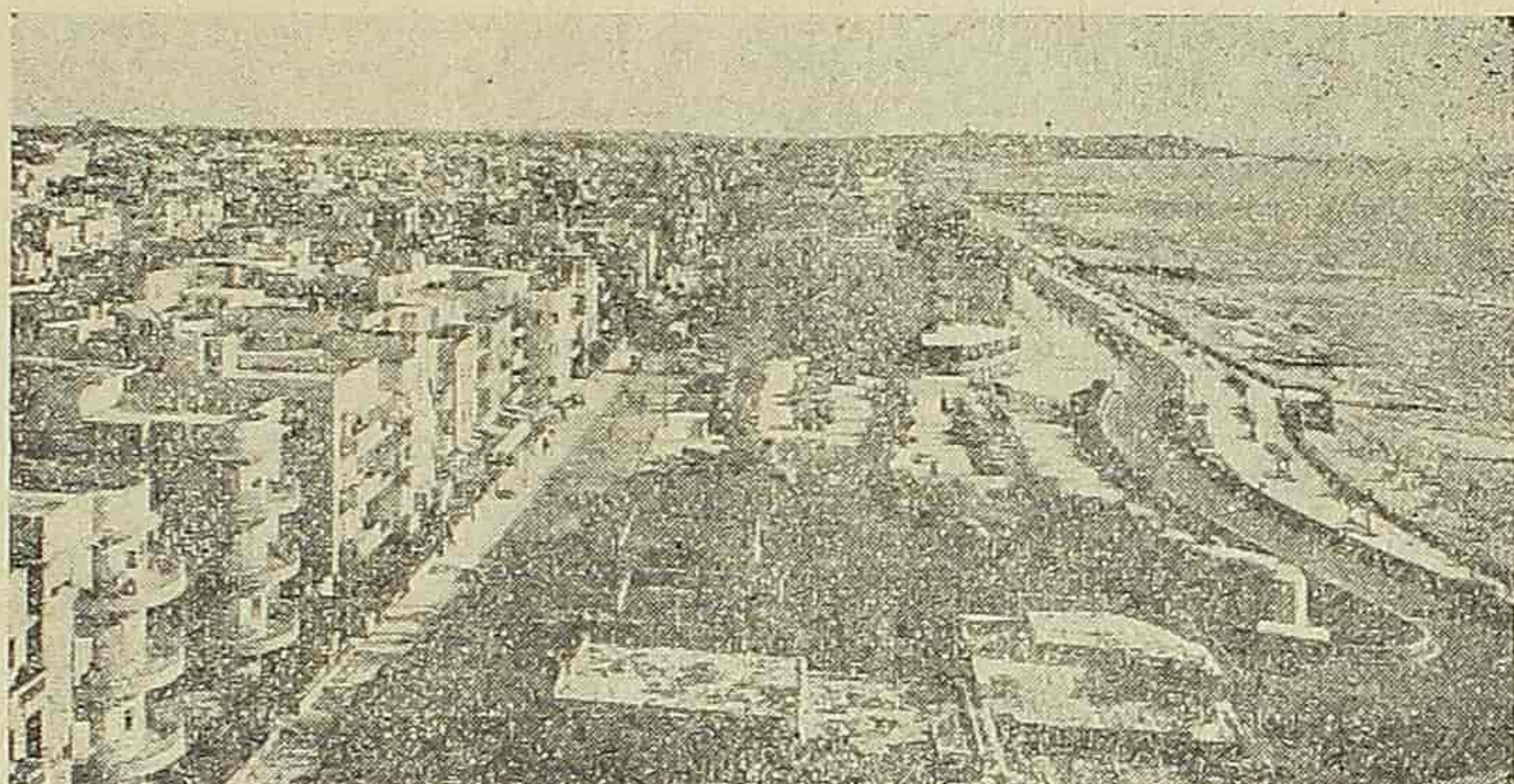

MEĐUNARODNA IZLOŽBA MARAKA
„TABIL” U TEL-AVIVU
OD 17—23. IX. 1957 GODINE

Prema odlukama donetim na Kongresu FIP-e 1956 godine u Helsinkiu, „Izložba Godine 1957” predviđena je da se održi u Izraelu, i to u Tel-Avivu i da se istovremeno sa tom izložbom u Izraelu održi i ovogodišnji Kongres FIP-e

“ T A B I L ”
T E L - A V I V
17/23-IX-1957

Izložbeni odbor je ovu izložbu nazvao kraticom „TABIL” i otpočeo je rad još u drugoj polovini prošle godine, da bi osigurao uspeh prvoj međunarodnoj filatelističkoj izložbi, koja će se održati na tlu Izraela.

Pokroviteljstvo nad ovom izložbom primio je lično g. Ben-Zwi predsednik Izraela.

Izložba će se održati u vremenu od 17 do 23 septembra 1957 godine u reprezentativnim izložbenim salama velikog izložbenog paviljona u Tel-Avivu. Za vreme trajanja izložbe radiće specijalne pošte na samoj izložbi, a ptt Izraela će tom prilikom emitovati specijalnu seriju maraka i izdati prigodan FDC koverat.

Na predlog izložbenog odbora „TABIL” — Savez filatelista Jugoslavije je potvrdio izbor za člana ocenjivačkog suda (Jury) i reprezentanta za Jugoslaviju ing. Mirka Vernera iz Novog Sada. Svi naši filatelisti koji žele učestvovati svojim izlošcima na izložbi „TABIL”, treba da se obrate preko svojih republičkih saveza na imenovanog pretstavnik za Jugoslaviju — druga Vernera u Novom Sadu. —

Za vreme održavanja izložbe „TABIL” održaće se paralelno i ovogodišnji Kongres FIP-e u Jerusalimu i to od 18 do 20 septembra 1957 godine.

U slučaju da izlagači žele i lično posetiti pomenutu izložbu, treba da tu želju blagovremeno prijave pretstavniku izložbe

u Jugoslaviji, da bi se za njih izvršila rezervacija mesta. Detaljnije informacije će izložbeni odbor dati u mesecu aprilu, kada će otštampati posebno uputstvo za goste, koji žele posetiti Izrael.

Inostrane goste će primiti Pretsednik Izraela u posetu, a osim toga za inostrane goste se predviđaju specijalni prijemi od strane Ministra ptt i Pretsednika gradova Tel-Aviv i Jerusalem.

Također se pobrinulo o tome, da inostrani gosti učestvuju na izletima, koji će se organizovati u pojedina mesta Izraela (Jerusalim, Nazaret, Tiberiju, na reku Jordan, jezero Genezaret i dr.)

Prvi izložbeni katalog će po svakoj prilici izaći u mesecu martu. —

IZLOŽBA FILATELISTA „SAJAMSKIH GRADOVA” U LAJPCIGU („MESSE-STAEDTE-SCHAU-LEIPZIG”)

Savez filatelista Nemačke Demokratske Republike došao je na originalnu ideju; održaće u Lajpcigu u vremenu od 26 oktobra do 3 novembra 1957 godine veliku međunarodnu filatelističku izložbu, na kojoj će izlagati samo filatelisti iz poznatih evropskih sajamskih gradova (Leipzig, Frankfurt a/M., Brno, Zagreb, Budapest, Poznan i dr.). — Ova izložba će poslužiti produbljivanju veza između filatelista u pomenutim sajamskim gradovima. —

Filatelisti iz Zagreba su dobili zvaničan poziv na ovu „sajamsku izložbu maraka” te koliko nam je poznato odazvali su se u veoma lepom broju, a izložbu će posetiti i specijalna delegacija filatelista iz Zagreba.

Također su dobili poziv na tu izložbu kao počasni gosti i izvesni rukovodioci SF Jugoslavije. —

SVETSKA OMLADINSKA FILATELI-
STIČKA IZLOŽBA — U OKVIRU
SVETSKOG OMLADINSKOG
FESTIVALA U MOSKVI
(AVGUST 1957 GODINE)

Još na prošlogodišnjem Kongresu FIP-e u Helsinkiu je najavljeno održavanje velike svetske omladinske izložbe maraka, koja bi se priredila paralelno sa održavanjem ovogodišnjeg Omladinskog festivala u Moskvi. Predviđen je bio rok održavanja ove izložbe avgust mesec. —

Инж. Нићифор Нићин

СКУПЉАЊЕ ТАКСЕНИХ МАРАКА

Кад су пре скоро сто година људи почели скупљати марке, нису правили разлику између поштанских и таксених марака, него су скупљали и једне и друге, без обзира на њихову намену, о чему нам сведоче први каталози марака, први ценовници или огласи појединих трговаца марака, као и збирке старих скупљача — филателиста западних европских земаља. То неподвајање поштанских од таксених марака, уосталом, можемо видети и у новије време код доста честих случајева употребе поштанских место таксених марака и обратно, — што донекле доказује да их обичан човек у основи третира једнако.

Нећемо овде објашњавати зашто је касније дошло до занемаривања скупљања таксених марака, односно зашто је поштанска марка тако брзо освојила скупљаче — филателисте, али је чињеница да се у многим европским и америчким државама и данас радо скупљају таксене поред поштанских марака. И не само то, него већ скоро све државе имају специјалне каталогe својих таксених марака или их и данданас доносе у каталозима заједно с поштанским маркама, као и у почетно доба филателије. (Cat. Skot за САД). А значајно је и то да је Yvert et Co. — Amiens издао 1915 године светски каталог таксених марака, који је дугогодишњим радом саставио париски трговац А. Forbin. Да наведемо још само неколико држава, које имају своје специјалне каталогe таксених марака: Аустрија, Данска, Италија, Канада, Мађарска, Немачка, Финска, Француска, Шпанија, Мексико и др., а то значи да постоји велики интерес у свету за таксене марке, да су омиљене код сабирача марака и да у њима човек мо-

Като сазнајемо припремне радње су у току, али још званичне публикације о појединостима нису издате. —

REPUBLIČKA IZLOŽBA MARAKA
MAKEDONIJE U SKOPLJU
(JUNA/1957)

Filatelistički Savez Makedonije priprema svoju prvu republičku izložbu maraka u Skopju, koju će održati u mesecu junu ove godine, kada će se tamo održati i ovogodišnja Skupština Saveza filatelista Jugoslavije. — Za vreme izložbe drugovi iz Skopja pripremaju izlet autobusima u Bitolj, na Ohridsko jezero, na Mavrovo i još neke turističke krajeve Makedonije. —

же наћи занимања исто тако као и са поштанским маркама. Заиста је штета што наши филателисти не поклањају довољно пажње нашем таксеном материјалу (старе Србије, Црне Горе, Босне и Херцеговине, Југославије) и уопште таксеним маркама, као скупљачи осталих културних земаља Европе и Америке; а на то ће свакако и сигурно доћи пре или после, кад их модерна филателија са својом чисто шпекулативном тенденцијом разочара и одведе у ћорсокак или их многа, често шпекулативна издања с великим номиналама онемогуће да купују поштанске марке. Тада ће се они прави скупљачи опет вратити на почетак филателије и наћи ће у таксеним маркама праву, идеалну филателију, јер се ни за једно издање таксених марака не може рећи да је шпекулативно, пошто је резултат стварне потребе фискалног живота сваке земље.

Сем тога, ако упоредимо поштанску с таксеном марком, нећемо видети баш никакву разлику, јер је пре свега такса и ово и оно, јер је по облику и изгледу и једно и друго марка за ознаку ове или оне врсте таксе, да су комадићи обојеног папира с различитим цртежима, зупчани са свих страна или сечени, с водознаком или без њега, гумирани на полеђини ради налепљивања итд.

Само скупљање таксених марака може да буде лакше и јевтиније него скупљање поштанских марака, јер се таксене марке не издају тако често, па су поједина издања обично дуго у промету, док с друге стране сва надлештва и предузећа сваке године сређују и шкартирају разне списе, па није тешко доћи до таксеног материјала. Затим су так-

сене марке интересантне као и поштанске, јер постоје разне врсте такса, као: државне, самоуправне (обласне, среске, градске), пореске, трошаринске, монополске, конзуларне, црквене, разних специјалних завода или фондова итд.

Као интересантну земљу са гледишта таксене филателије можемо узети стару Србију, како због разноликости њезиних таксених издања, тако још више због разнобојних претисака на пет разних издања у току 14 година (1884—1898), што све чини збирку јединственом и интересантном, а исто тако лепом и вредном као што је и збирка поштанских марака. Или пак стару Југославију с неколико покрајинских и обласних и девет бановинских издања и са многим другим разним издањима специјалних таксених марака и, коначно, нову Југославију с великим бројем среских и градских издања таксених марака.

Истина је, да је до сада код нас долазило са закашњењем, па и пасија скупљања таксених марака; али је потребно да се наши филателисти у већем броју заинтересују за скупљање нашег таксеног материјала, јер ће их и оне одушебити, пошто су наше таксене марке заиста лепе и интересантне, па да се и на том пољу уврстимо међу остале напредне народе. Ради интере-

сантности наводимо да, на пример, у суседној Аустрији има више скупљача наших таксених марака него код нас у земљи и да у свету постоји велики интерес за све таксене марке наших земаља, па би се нормалном разменом с многим земљама света могао постићи велики напредак у сваком погледу.

Упућујући наше филателисте да прошире своје филателистичко поље рада, јер ми изгледа да их има већ засићених модерном филателијом, тврдим да ће их ово слично поље освежити и пружити им оно чисто филателистичко уживање, које ће их сигурно и одржати у томе и од кога се неће лако удаљити, нити моћи застранити, пошто није нимало шпекулативно.

Знамо да је велика сметња развоју таксене филателије и недостатак систематског прегледа или каталога наших таксених марака, али и то је могућно остварити, јер смо сав таксени материјал наших земаља средили и каталошки систематизовали, а једина тешкоћа је велико коштање таквог издања. — Можда би уредништво „Филателисте“ могло донекле помоћи целу ову ствар повременим објављивањем таксеног материјала?! А могла би и нека већа установа, која убира приход од такса, да се прихвати овог посла као издавач!

Kroz filatelistički svet

PROGRAM IZDANJA POŠT. MARAKA ZA 1957 GODINU U FRANCUSKOJ

Državni sekretar za PTT doneo je odluku o emisijama pošt. maraka u 1957 godini:

A. — Marke za redovne potrebe:

1) Zamena 7 slika maraka iz „turističke“ serije: 6 fr. Beynac u Dordonji; 8 fr. le Quesnoy; 10 fr. Katedrala u Ruanu; 12 fr. Jelisejska palata; 18 fr. Valensiski zamak; 20 fr. Starine Sen-Remija u Provan-si; 25 fr. Gvadelupe.

2) Zamena jedne slike marke iz serije za vazd. poštu: 500 fr. avion „Caravelle“.

B. — Specijalne poštanske marke:

I. — Sa doplatkom:

1) Za „Dan marke“ (16 mart 1957): Poštanske službe na moru.

2) Serija od 6 maraka sa slikama znamenitih ljudi: 12+3 fr. Joinville; 12+3 fr. Bernard Palissy; 15+5 fr. Quentin de la Tour; 15+5 fr. Lamennes; 18+7 fr. George Sand; 18+7 fr. Guesde.

3) Dve marke za Božić (Crv. Krsta): Motivi iz slavnih dela francuskih majstora.

II. — Bez doplatka:

1) Serija od 4 marke sa slikama francuskih naučnika: Planté, pronalazač akumulatora; Antoine Beclère, osnivač radiologije; Octave Terrillon, tvorac asepsije; Etienne Ochmichen, pronalazač helikoptera.

2) Serije od 7 maraka sa slikama inostranih slavnih ljudi: Kopernik, Mikel Anđelo, Servantes, Rembrant, Njutn, Mozart, Gete.

3) Serija „Heroja otpora“: Jean Moulin, Honoré d'Estienne d'Orves; Keller (ingénieur des travaux des PTT); Lebas; Brossette.

4) Serija od 2 „evropske“ marke.

5) Razne poštanske marke; Golubarstvo; — UNESKO (2 marke); 2000 godišnjica Liona; — 150 godišnjica Cour des Comptes; — Javni radovi u Francuskoj (75 godišnjica); — Brest; — Schoelcher; — 200 godišnjica sevrške manufakture.

NOVA IZDANJA ZA S. A. D. ZA 1957 GODINU

Iz „Michel-Rundschau“ saznajemo da su za 1957 g. do sada najavljene ove 5 marke:

1) Oko 11. I. jedna marka za 200 godišnjicu Aleksandra Hamiltona; — 2) Između 5 i 10. II jedna spomen marka za 150 godišnjicu premera obala N. zemlje; — 3) Spomen izdanje za amer. učitelja; — 4) Oko polovine novembra za 50 godišnjicu država Oklahome; — 5) Jedna nova vrednost za zaštitu divljači.

PROGRAM NOVIH IZDANJA IZRAELA U 1957 GODINI

1) Jedna spomen marka od 150 p. za devetu godišnjicu nezavisnosti;

2) Jedna spomen marka od 500 p. za igre 5 Maccabiah.

3) Tradicionalne tri marke za Novu godinu;

4) Jedna serija za 50 godišnjicu škole lepih veština u Bezalelu.

Sem toga biće izdata jedna marka od 20 p. za obaveznu upotrebu u korist Narodne odbrane.

PROPISI U POLJSKOJ ZA RAZMENU S INOSTRANSTVOM

Svaki poljski skupljač maraka, koji želi da vrši razmenu s inostranstvom, mora voditi računa o ovih pet tačaka naredbe:

1) Razmenu s inostranstvom smeju vršiti samo članovi Saveza poljskih filatelista. Dopuštenje se izdaje na jednu godinu.

2) Razmena ide jedino preko Vrhovnog saveza u Varšavi.

3) Mogu se slati samo poljske marke i to samo po jedan komad od jedne vrste; noviteti tek šest meseci posle njihovog puštanja u tečaj.

4) Isključena je razmena s filatelističkim firmama i trgovcima maraka.

5) Za poslate marke mogu biti kao protivrednost primljene samo marke.

NAGRADE ZA NAJLEPŠE MARKE SA SPORTSKIM MOTIVIMA

Medalja Alberta Bonakose, koju je pre tri godine ustanovio Italijanski nacionalni olimpijski komitet za odlikovanje poštanske uprave koja je u toku prethodne godine izdala najlepšu marku sa sportskim motivima, — ove godine je dodeljena Švajcarskoj za najlepšu sportsku marku izdatu u 1954 godini, a to je marka od 40 c. izdata 15. III povodom svetskog šampionata u nogometu (Iv. br. 547).

Sem ove medalje dodeljena su još 22 odlikovanja za najlepše marke u pojedinim granama sporta poštanskim upravama sledećih država:

Austriji 1, za alegoriju, (Iv. 215); — S. S. S. R. 5, za alpinizam (1698), za biciklizam (1695), za bask-bol (1700), za ski-

janje (1699) i za plovidbu na jedrilicama (1694); — Čehoslovačkoj 4, za laku atletiku (765), ekskurzije (766), za plivanje (767) i za ženski sport (767); — Japanu 3, za tešku atletiku (554), za klizanje na ledu (551) i za tenis (557); — San Marinu 3: za automobilizam (389), za motociklizam (387) i pesničanje (385); — Mađarskoj 1: za avijaciju (A. 175); — Švajcarskoj 1: za nogomet (547); — Bugarskoj 2: za jahanje (801) i gimnastiku (799); — Kolumbiji 1: za sportske uređaje (A. 248); — Poljskoj 1: za mačevanje (756).

IZ STARIH VREMENA

U „Balasse Magazin“-u br. 109, na str. 245 Peter Bohr objavio je u članku o životu kralja filatelista Ferarija iz razgovora između Ferarija i Pijera Mahe:

Otac Gibbons (koji je bio apotekar i želeo da i njegov sin to bude) dopusti svom sinu da može koristiti jedan mali deo u uglu izloga za izlaganje svojih maraka. To je bilo 1862 godine. — Dva mornara, u prolazu, opazivši izložene marke, uđoše u radnju i upitaše mladog Gibbonsa, da li bi ga interesovao jedan džak maraka, koji su oni imali na svom brodu. Ispričali su kako su bili izišli na kopno u Keptaunu, u cilju da se rasonode. Na trgu je vladalo bučno veselje; bila je priređena velika tombola. Njih dvojica reskiraše jedan šiling i dobiše taj džak pun maraka, koje su bili sabrali razni priložnici. U prvom momentu, oni htedoše da bace džak na ulicu, ali se ipak predomisliše i rešiše da ga prenesu na brod u nameri da ga zgodnom prilikom prodadu. Mladi Gibbons nije se mnogo predomišljao; predloži im da ga donesu sutradan. I mornari zaista dođoše sa džakom punim trouglastih maraka Rta Dobre nade! Kad im Gibbons ponudi za to pet funti sterlinga, oni odmah, bez predomišljanja, prihvatiše i, iznenađeni tolikom dobiti, odoše veseli iz radnje. Ovaj štok Gibbons je godinama rasprodavao; davao ih je svima svojim klijentima i na njima zaradio, u istini, čitavo imanje.

GREŠKE NA MARKAMA NEMAČKE OKUPACIJE KOTORA 1944

„Michel Rundschau“ u br. 3 za decembar 1956 donosi obaveštenje: „Podneta nam je jedna serija maraka Nemačke okupacije Kotora Nr. 1—6, u kojoj smo kod dve vrednosti konstatovali jednu grešku u pretisku. Pretisak tačno i jasno glasi „Dentsche“ mesto „Deutsche“. Pri pregledu veće rezerve celih tabaka otkriveno je da se iste greške nalaze na svim vrednostima na devetoj marci svakog tabaka, te se prema tome ovde radi o jednoj tipičnoj grešci na koju se do sada nije obratila pažnja“.

DIPLOMIRANI FILATELISTI

U Vel. Britaniji bile su prvi put izdate diplome za ispitane filateliste. Prema obaveštenjima u „Michel Rundschau“ br. 2, za ovaj ispit pred British Philatelic Association bilo se prijavilo 19 kandidata, među kojima tri devojke. Osam kandidata nisu mogli položiti ovaj teški ispit, dok je ostalih 11 kandidata otišlo s filatelističkim diplomama u džepu.

FRIZURA TOMASA MANA NA MARKAMA

O godišnjici smrti nemačkog književnika Tomasa Mana izdale su spomen marke i Zapadna i Istočna Nemačka. Pada u oči na ovim markama razlika u načinu češljanja T. Mana: dok na markama Zapadne Nemačke češlja kosu na desno na markama Istočne Nemačke češlja je na levo. Svakako da se Man nije tako češljao, čas na levu, čas na desnu stranu. Pitaju se sad, šta je tu posredi i kakvo obeležavanje od strane poštanskih uprava, koje su izdale ove marke?!

POVLAČENJE IZ TEČAJA MARAKA LIBIJE ZBOG GREŠAKA

Četiri spomen marke izdate o stogodišnjici smrti El Senusija, povučene su iz prodaje 13. X. 1956, pošto je na njima utvrđena jedna greška. Na njima su označene godine 1856 — 1956; međutim, muslimanski kalendar zakašnjava prema našem sa jednom godinom za svake 33 godine, odnosno 3 godine za jedno stoleće. Ako je El Senusi zaista umro pre 100 godina za Muslimane, on je stvarno umro 1859 g. po našem kalendaru. Prema tome trebalo je napisati 1859 — 1956, odnosno 1273 — 1373.

IZDANJA MARAKA CRV. KRSTA

Prva marka u korist Crv. Krsta bila je izdata 1889 godine. Od tada pa do kraja 1955 godine 127 zemalja izdalo je 1420 maraka. Najveći broj maraka izdale su ove zemlje: Francuska 172, Portugalija 147, Turska 101, Britanske zemlje 90, Finska 82 itd. — U 1955 godini izdate su 34 marke za Crveni Krst.

Наше МАРКЕ

JUGOSLOVENSKE PRIGODNE MARKE U PRIPREMI

Iz „Politike“ prenosimo ove novosti:

Kao prvo prigodno izdanje u ovoj godini predviđena je serija od šest maraka u vrednosti od 10, 15, 30, 50, 70 i 100 dinara, s motivima iz folklora. Slike ovih maraka, po idejnim crtežima Zdenke Serić, akad. slikara iz Zagreba, prikazuju motive iz raznih oblasti narodnog života (igara, rada i običaja) s narodnim nošnjama. Na svakoj vrednosti zastupljena je jedna od naših republika. Marke se izrađuju u Zavodu za izradu novčanica u knjigotisku, na kredastom papiru, i to dve marke (od 50 i 70 din.) trobojno, a ostale u četiri boje.

Crteže za drugu seriju maraka od devet vrednosti s motivima iz oblasti naše flore (lekovito bilje), po predlogu dr. Tucakova, profesora Univerziteta u Beogradu, takođe je veoma uspešno izradio slikar Zlamalik iz Beograda. Ova serija maraka od vred-

nosti 10, 15, 20, 25, 30, 35, 50, i 100 dinara sa slikama u četiri boje prikazuje cvetove sledećih biljaka: kičica, velebilje, mrazovac, beli slez, odoljen, besnić, navala, kaćun i buhač. Štampaju se u švajcarskoj Štampariji Courvoisier S. A. a predviđa se da će krajem maja biti puštene u promet.

Povodom druge svetske gimnastrade, koja će se ove godine održati u Zagrebu, raspisan je konkurs za izradu idejnih crteža za seriju od 4 marke.

Svetski kongres za energetiku, koji će se takođe održati u našoj zemlji, biće obeležen jednom markom za vazдушnu poštu, po svoj prilici od 30 dinara.

U generalnoj direkciji PTT još se razmatra mogućnost da se u jesen ili krajem godine izda serija s portretima zaslužnih ljudi iz naše kulturne prošlosti, a eventualno i jedna turistička serija s motivima istaknutijih turističkih mesta.

D. T.

PRIGODNI ŽIGOVI

KRANJ. — 16. IX. 1956

PRIGODNI ŽIGOVI

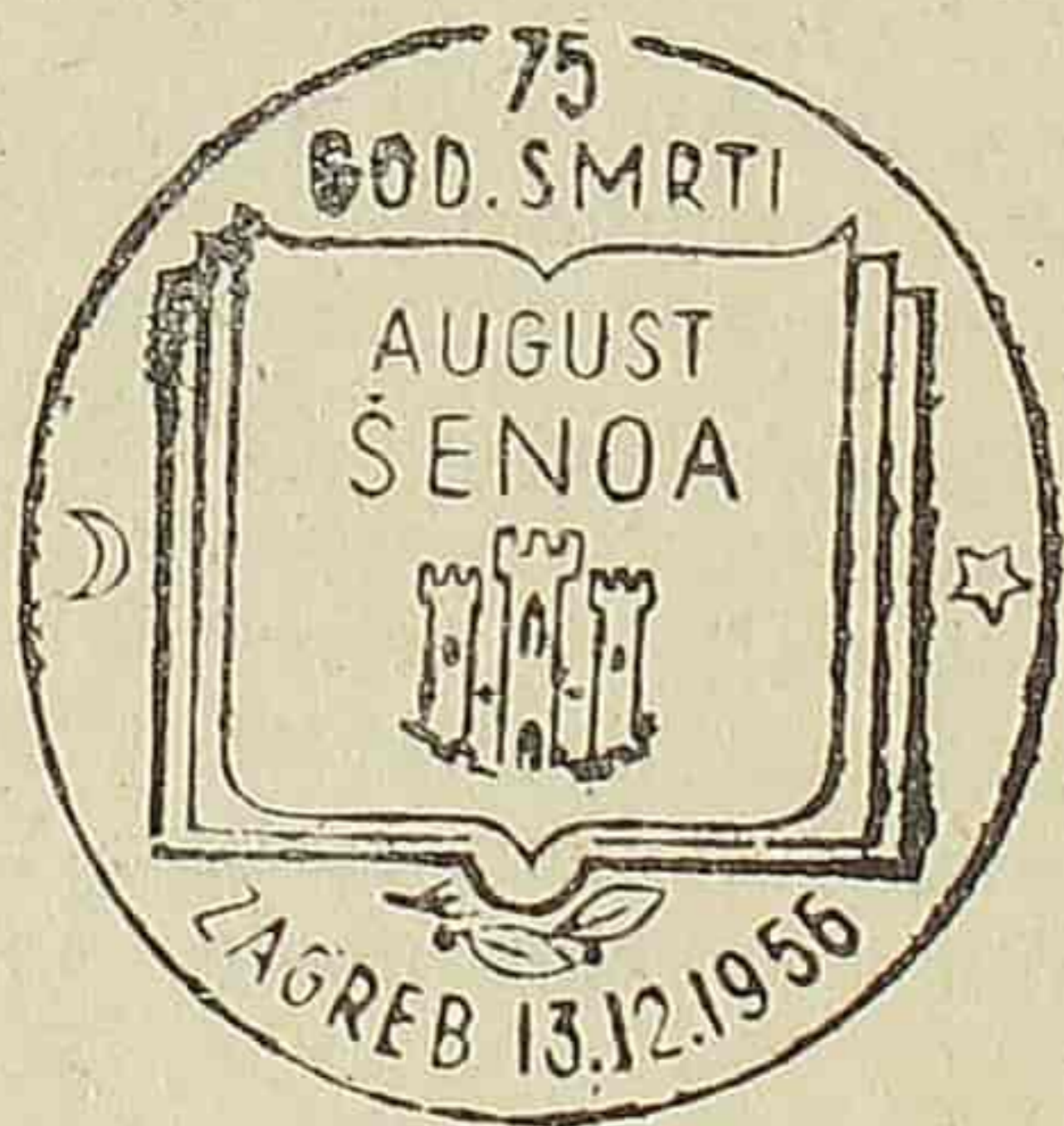
U broju 9—11/56 objavili smo ovaj prigodni žig u Kranju povodom proslave 20 godišnjice velikog štrajka tekstilnih radnika Slovenije. Sada donosimo i sliku žiga i dajemo tačnije podatke o njemu. Oblik žiga okrugao, bez okvira, veličine prečnika 30 mm. Tekst u obimnom krugu:

„PROSLAVA 20 LETNICE VELIKE TEKSTILNE STAVKE SLOVENIJE”. U srednjoj, kružnoj površini je crtež stisnute pesnice prema Fabrici, a ispod crteža ime mesta „Kranj” i paralelno s njom datum. Crtež je Janeza Trpina iz Ljubljane. Odobrena boja žiga crna.

ZAGREB. — 13. XII. 1956

povodom 75 godišnjice smrti hrvatskog pesnika Avgusta Šenoae odobrila je Gen. direkcija PTT rešenjem Br. 10.909 od 15. X. 1956 upotrebu ovog žiga na pošti Zagrebl. Žig je metalan. Oblik žiga lako ovalan, uspravan, veličine 37:40 mm. U

sredini žiga je otvorena knjiga s grbom starog Zagreba; iznad grba u 2 reda ime slavljénika „AUGUST / ŠENOA”; levo od knjige je polumesec, desno petokraka zvezda. Iznad knjige je natpis „75 GOD. SMRTI”, a ispod knjige ime mesta i nepromenljiv datum „ZAGREB 13. 12. 1956”. Crtež žiga je Dr. Pavla Gavranica iz Zagreba. Boja žiga crna.

MARIBOR. — 1. VIII. 1920

Za Prvi slovenski orlovski slet, održan 1—3. VIII. 1920 u Teznu kod Maribora, objavili smo da je na privremenoj pošt. ispostavi na sletištu bio upotrebljavan prigodni žig, koji smo objavili u broju 5—6/56 u „Prigodnim žigovima upotrebljavanim na teritoriji FNRJ” pod red. br. 13. Međutim, drug Ing. Cvetko Joanović, naučni

saradnik u Tehn. institutu Akademije nauka, koji je jedan od najrevnosnijih skupljača naših prigodnih žigova, ima u svojoj zbirci još jedan žig, različan od gore pomenutog, upotrebljen istom prilikom. I ovaj žig kod druga Joanovića je prstenast s mostićem za datum, veličine 28/18 mm, s natpisom istim kao i kod ranije objavljenog „I SLOVANSKI ORLOVSKI TABOR / MARIBOR”; datum u mostiću je s oznakom meseca rimskom brojkom. Dakle, ovaj novopronađeni žig manji je od ranijeg, s različitim slovima u tekstu, s oznakom meseca rimskom brojkom s unutarnjim krugom neprekinutim i debljim nego što je spoljni krug.

POMEN UMRLIM FILATELISTIMA

EMILE FRIEDERICH

14 oktobra 1956 umro je počasni predsednik F. I. P-e, Emile Friederich.

Ova vest bolno je odjeknula među filatelistima u svim švajcarskim i francuskim filatelističkim organizacijama. Isto tako je izazvala žalost i među inostranim filatelistima, koji su poznavali ovoga dugogodišnjeg predsednika F. I. P-e sa međunarodnih kongresa, kojima je on rukovodio od 1943 do 1955 g. Velike su bile njegove zasluge za uspeh u radu ove međunarodne organizacije.

On je svoje organizatorske sposobnosti pokazao još i kao član Filat. saveza u Ženevi, u kome je dugo bio i predsednik. on je vrlo aktivno učestvovao i u radu Federalnog saveta Saveza Švajcarskih filatelističkih društava kao i na priređivanju izložbi u Ženevi.

Svojim nesebičnim i neumornim radom stekao je mnogo poštovalaca, i kad je 1955 godine, usled slabog stanja zdravlja morao da se povuče iz F. I. P-e, Međunarodni kongres u Štokholmu jednoglasno ga je imenovao za počasnog predsednika i dodelio mu počasnu medalju (Medaille d'Honneur de la FIP), a u julu 1956 g. Finska federacija dodelila mu je medalju PRO-FILATELIA u znak priznanja za predani rad u filateliji.

VASA J. ISAILOVIĆ

Našeg dragog dobrog čika-Vase nema više među nama! Završio je svoj život pun rada 22 novembra 1956.

Rodio se u Irigu u Sremu 10 februara 1878 kao sin siromašnih roditelja. Osnovnu

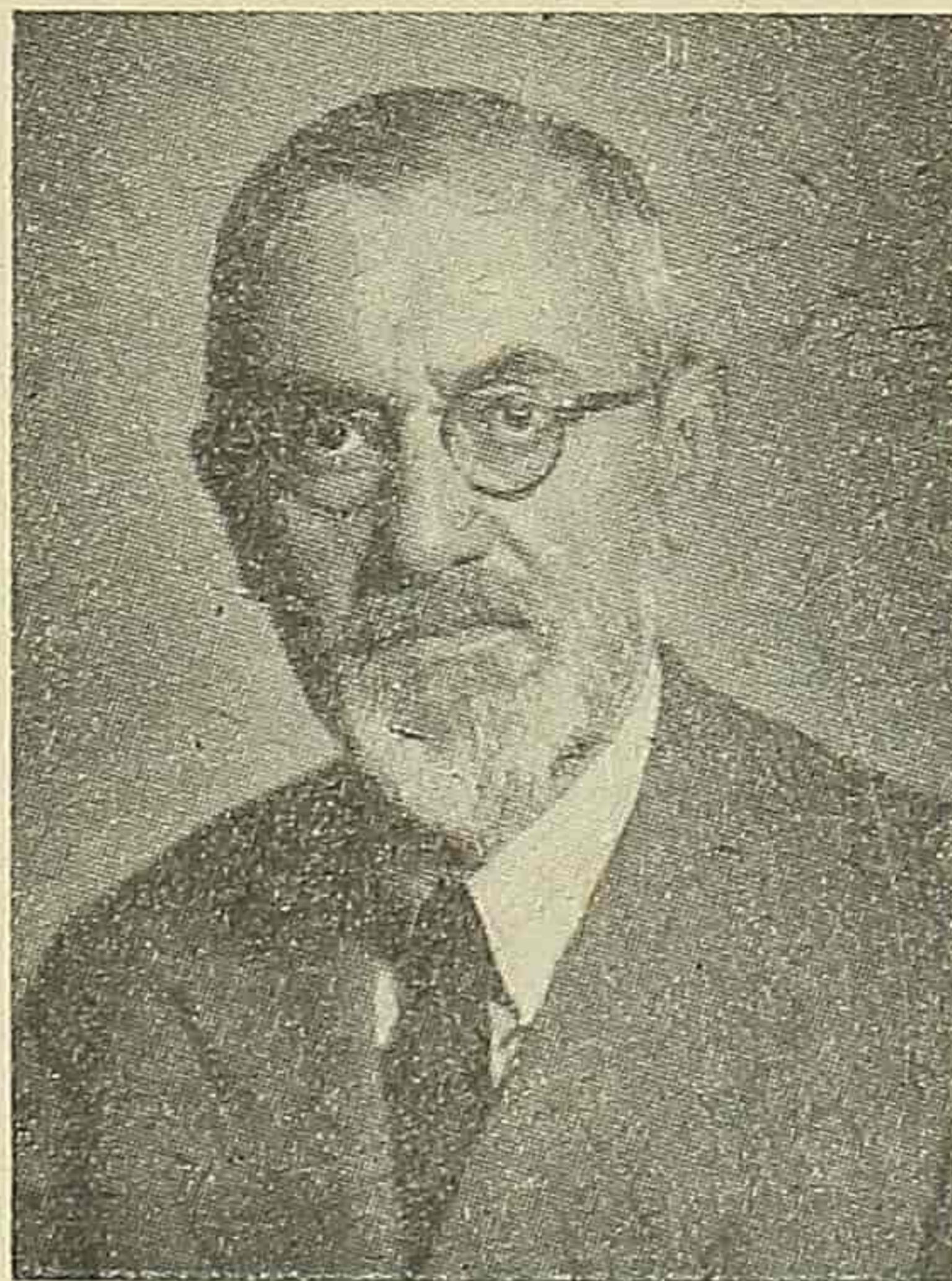
školu završio je u svom rodnom mestu, a gimnaziju, kao stipendista fonda Pante Jovanovića iz Arada (rodom iz Iriga). 1900 godine u Sremskim Karlovcima. Prava je studirao na univerzitetu u Zagrebu.

Još kao učenik gimnazije ogledao se na književnom polju i neki od njegovih radova objavljeni su u tadašnjim dečijim i omladinskim listovima „Golubu” „Nevenu” i drugim listovima koje je izdavao čika-Jova Zmaj.

Kao student u Zagrebu nalazio se u redovima napredne univerzitetske omladine i saradivao u mnogim tadašnjim političkim listovima, zatim u „Privredniku”, „Srpskom kolu” i dr. Kao delegat zagrebačke univerzitetske omladine učestvovao je u radu „Slovenskog Juga” u Beogradu, a učestvovao je i u omladinskim demonstracijama protiv bana Kuena Hedervarija.

Po završetku studija radio je u Zemunu, kao advokatski pripravnik, u kancelariji Dr. Jovana Radivojevića-Bačića, uređivao jedan mesni list i nastavio svoje veze sa „Slovenskim Jugom” i drugim nacionalnim organizacijama u Srbiji.

Od početka 1908 živeo je u svom rodnom mestu, gde je dočekaos oslobodenje posle Prvog svetskog rata. Posle raspada Austro-Ugarske bio je među osnivačima Narodnog veća u Irigu i za sve vreme njegove delatnosti vršio je dužnost sekretara Veća. 1919 godine prešao je u Beograd. Od 1926 godine bio je u Pančevu, jedno vreme i

kao predsednik opštine i u njemu ostao sve do 1940 godine, kad je penzionisan i definitivno se preselio u Beograd.

U Pančevu je izdavao devet godina nedeljni informativni list „Pančevačka ne-

delja". U vremenu između dva svetska rata aktivno je učestvovao u radu udruženja, „Jadranske straže“, „Narodne odbrane“, „Saveza skauta“ i mnogih drugih. U Pančevu je osnovao Udruženje za pomaganje tamošnje sirotinje.

Filatelijom je počeo da se bavi još u nižim razredima gimnazije i ostao joj je veran sve do kraja života. Naročito je sabirao marke balkanskih država (Albanije, Bugarske, Grčke, Jugoslavije, Rumunije i Turske). On je bio jedan od filatelista starog kova, koji je na filateliju gledao samo kao na plemenito zanimanje, kome je posvećivao svoje časove odmora i razonođenja.

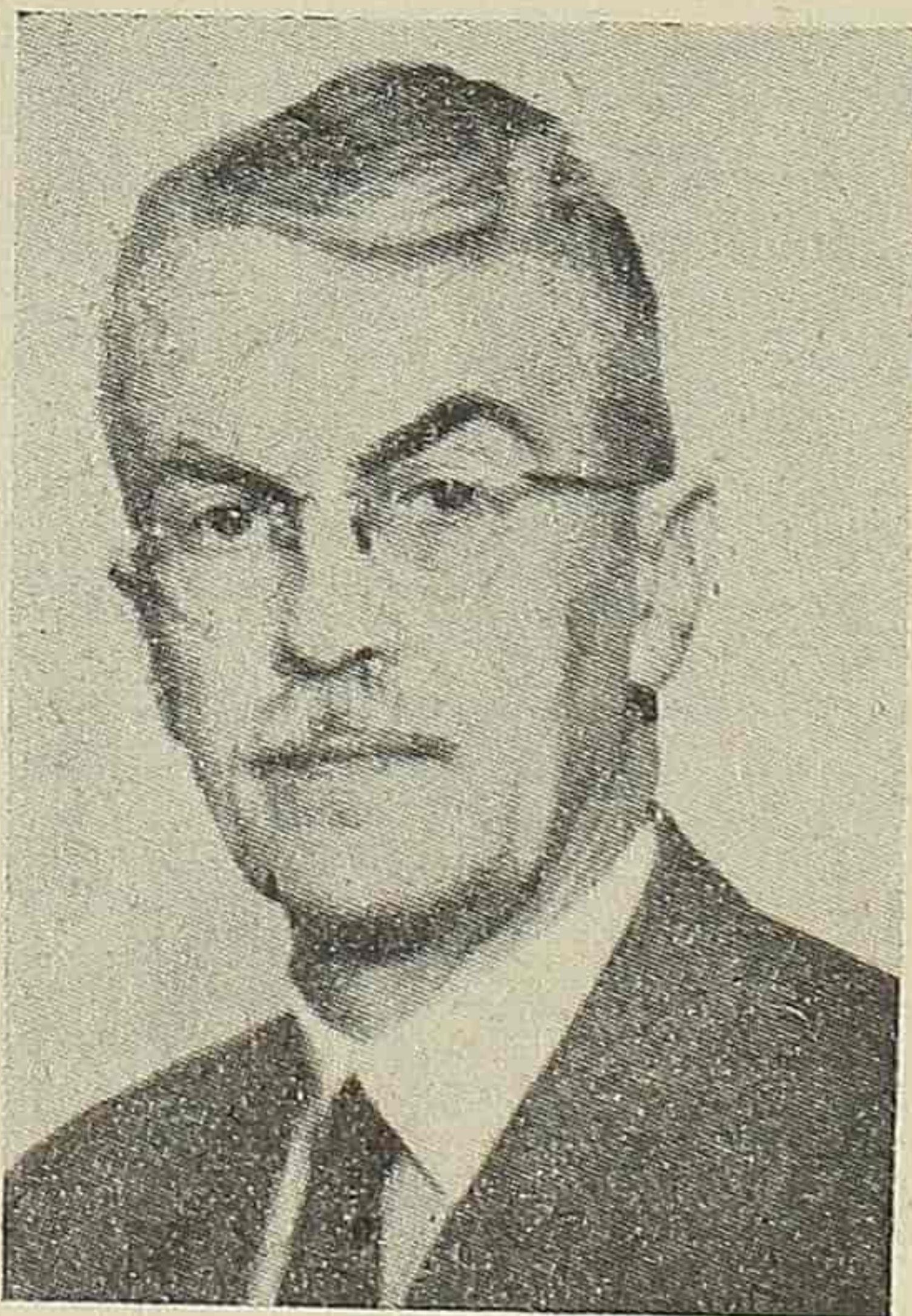
Za zasluge na filatelističkom polju Savez filatelista Srbije odao mu je priznanje izabravši ga za počasnog člana.

Svi filatelisti koji su saradivali sa čika-Vasom zadržaće ga u lepoj uspomeni i kao dobrog druga i kao dobrog člana Saveza.

Slava i večan spomen čika-Vasi Isailoviću!

Dr. MILOŠ LJESKOVAC

Iz Sarajeva nam je stigla vest da je 7 decembra 1956 umro Miloš Ljeskovac, jedan od članova onog poznatog kola

predratnih filatelista u Sarajevu (Ungara, Jelavića, Radulaškog, Mehmedagića, Rukavine, Karabaića). —

Dr. Miloš Ljeskovac rođen je u Sarajevu 24 marta 1884. Gimnaziju je svršio u Sarajevu, a prava u Beču 1904 godine. Sve svoje službovanje proveo je u Sarajevu; zauzimao je ugledne položaje; bio je podpredsednik opštine, direktor Bosanske industr. trgovačke banke, direktor Gradske štedionice, podpredsednik Željezare u Zenici, predsednik Sarajevske filharmonije i dr. Za svoj rad bio je odlikovan mnogim jugoslovenskim odlikovanjima, a za rad na održavanju kulturnih veza sa Francuskom bio je odlikovan Legijom časti.

Filatelijom se počeo baviti još od ranih dana i sve do smrti bio je aktivan član u filatel. društvu u Sarajevu, u kome je uvek zauzimao ugledno mesto, pa mu je bio i predsednik, a bio je biran i u upravu predratnog Jugoslovenskog filatelističkog saveza, pa i posle rata u Savez filatelista Bosne i Hercegovine.

Bio je dobar poznavalac, naročito, maraka Bosne i Srbije.

Večan pomen našem Ljeskovcu!

JULIJAN LUTEROTI

Iz zagrebačke „Filatelije“ saznali smo da je 29 jula 1956 umro Julijan Luteroti, kontra-admiral u penziji i jedan od viđenih filatelista. Nekad kad je bio sa službom u Zemunu, bio je član tamošnjeg društva.

I kao ozbiljan filatelista i kao retko simpatičan čovek ostavio je i kod naših članova vrlo lepe uspomene. Nije on bio samo revnosta sakupljač maraka, već je bio i odličan poznavalac filatelije uopšte, a specijalno je bio dobar poznavalac starih mađarskih maraka, koje je uvek s najvećom pažnjom stavljao na uvid onima, koje je to polje interesovalo, a o njima je ne samo davao usmena stručna obaveštenja, već je i pisao u filatelističkim časopisima. I dok je bio i među nama, „on je nesebično davao od sebe ono što je bio dugim iskustvom stekao“.

I mi, kao i članovi Hrvatskog filatel. saveza, imamo da žalimo za izgubljenim dobrim filatelista, dobrim čovekom i dobrim prijateljem. Slika Luterotijeva ostaće svetla među svima nama, s kojima je on saradivao u filateliji.

BORBA PROTIV FALSIFIKATA

FALSIFIKATI PRVIH SRPSKIH MARAKA

Prve srpske marke, novinske marke iz 1866 godine, najviše su tražene naše marke, pa im je i cena stalno veća od ostalih srpskih maraka. Radi toga se o njima često piše i u našoj i u stranoj štampi, a to je svakako i potaklo razne tvorce falsifikata, da se češće pojavljuju sa svojim produktima na filatelističkim tržištima. Da bi se skupljači spasili velike štete, kupujući falsifikate ovih maraka za skupe pare kao originalne, često se skreće na njih pažnja u filatelističkoj štampi. U novije vreme o njima su pisali: pok. Deroko (u „Filatelisti” za 1940 godinu i u „Istoriji poštanskih maraka Srbije”), Fritz Billig (u posebnom izdanju „Billig's Grosses Handbuch der Fälschungen” sv. 30) i S. Ostojić (u „Filatelisti” br. 8 za 1950 g.).

Biće korisno za naše čitaoce da iznesemo ovde detaljne opise, koje su dali napred navedeni pisci.

Kod obe novinske marke, od 1 i 2 pare, poznata su po tri falsifikata. Jedna od glavnih odlika im je štampa u kamenotisku (dok su originali izrađeni u knjigotisku). Za izradu obe vrednosti, kod prva dva falsifikata, upotrebljen je isti kamen, a samo su oznake vrednosti menjane (Deroko).

Kod prvog falsifikata (Furnijeovog), kruna je znatno šira, sa dva reda perla sa svake strane, dok su one kod originala poređane samo po obimu; mali krstić u vrhu krune je nejasan; desno gornje ocilo je u vidu izokrenute zapete; krst u štitu znatno je širi i glomazan je; slova u tekstu su krupnija, s oznakom vrednosti spuštenom ispod prve horizontalne linije u osnovi (dok je u originalu između prve i treće tačkaste linije); zavijeni deo slova „R” u „PARA” uži je, a slovo „P” u istoj

reči ima zaobljen gornji završni deo, dok je kod originala uglast; horizontalni kraci krsta u grbu u štitu su kraći (koji kod originala dopiru skoro do ivične linije); kružni okvir kod ovog falsifikata je sastavljen iz 87 perla (belih tačaka), dok je kod originala samo 77.

Drugi falsifikat je još znatno manje uspeo; kod njega je kruna sasvim različita: gore je jače raširena, a dole sužena, s krstićem koji dopire do okvira; ocila u grbu; krst je sa kraćim, ali širim kracima; sa širim vrednosnim brojkama: s krupnijim slovima u tekstu, sa zaokruženim zavijenim delom slova „R”, a s užim slovom „P”; horizontalni kraci krsta u štitu znatno su kraći; štit je uokviren „pravougao-nim belim crtama, slično lančanoj šari, razne veličine, dok je kod originala okvir u vidu venca od belih često slivenih tačaka” (S. Ostojić). Kod ovog falsifikata osnova marke (između kruga i spoljnog pravougao-nog okvira ispunjena je crtica-ma u pravilnim redovima, ali razne veličine, — dok je kod originala osnova ispunjena tačkicama u horizontalnim redovima, koje su često slivene u crte. Plašt se toliko razlikuje od originala netačnom grubom izradom, da daje sasvim drugu sliku grba. Kružni okvir grba sastavljen je od krupnijih belih perla i ima ih 71 (mešto 77 kod originala). — Uopšte ovaj falsifikat, i kod malo upućenijeg sakupljača, odmah pada u oči.

Treći falsifikat je izrađen fotografskim putem, — te je vrlo sličan originalu, — ali u kamenotisku; crtež je vrlo nejasan, a naročito su nerazgovetne vrednosti brojke. Ovaj falsifikat je izrađen na vrlo rđavom tankom papiru; s bojama koje se razlikuju od onih kod originala. Ovaj falsifikat izradio je jedan beogradski litograf, te se on kod nas najčešće javlja.

IZ POLJSKOG FILATELISTIČKOG SAVEZA

Sekcija eksperata P. F. S. izveštava da su se pojavili falsifikovani blokovi izdati za III kongres filatelista 1954 godine (Z.

br. 734) i dala je podatke za razlikovanje originala od falsifikata:

	Kod orig.	kod falsif.
Veličina slike	21×27 mm	20,6×26 mm
Dužina natpisa ispod slike:		
„Polskiego Związku Filatelistow”	38 mm	37,2 mm
Dužina „PWPW”	2,4 mm	2,8 mm
Veličina okvira	50×61,5 mm	48,5×61 mm
U reči „WARSZAWA” slova „Z” i „A”	Dole spojena	Nisu spojena

Primetne su razlike kod „W” u reči „FILATELISTOW”, kod oznake cene kod prvog „5”, — kod „Ł” u „ZŁ” i kod „G”

u reči „POLSKIEGO” Isto tako i kod goluba u znački primećuje se razlika.

Boja kod originala tamno-plava, kod falsifikata tamno-plavo-siva.

Papir kod originala beo s lakim žučkastim tonom, kod falsifikata beo.

Guma kod originala žučkasta, lako riflovana, kod falsifikata bela.

LAŽNE SVADBENE MARKE MONAKA

Prema „Il Bollettino Filatelico” donosi „Berner Briefmarken-Zeitung” ovu vest o falsifikovanju maraka najnovijih izdanja Monaka:

Dok je Monako bio preplavljen svadbenim gostovima i filatelistima iz celog sveta, policija u Milanu i Đenovi bila je u poteri za jednom bandom falsifikatora, koja je lukavstvom izmamila crtež od nekog mladog umetnika i otiscima reza Jules Piela bila se dala na posao da falsifikuje svadbene marke Monaka. Tajna štamparija bila je preseljena iz Milana i skrivena u Đenovi.

PODVALA S LAŽNIM MARKAMA

Iz jednog zabavnog lista prenosimo ovaj interesantan slučaj podvale s lažnim markama:

U najboljem hotelu u jednom američkom gradu otseo je jedan Englez, koji je dao ovaj oglas: „Englez, filatelist, na proputovanju, traži marku Velike Britanije od 6 d. zelene boje izdanja 1902. Za ispravan primerak plaća visoku cenu. Ponude slati na G. Viley-a, u hotelu Lux. Trgovcima maraka toga grada bilo je poznato da su 1902 godine bile izdate marke s likom kralja Edvarda, ali da je u toj seriji bila od 6 d. u crno-ljubičastoj boji, a ne u zelenoj. Da bi mogli iskoristiti onako lepu ponudu preko oglasa, potražili su Vileja u njegovom hotelu i objasnili mu da je ta marka izdata u crno-ljubičastoj boji, a ne u zelenoj i da do sada nisu čuli o takvom specijalitetu.

„Da, doskora nisam ni ja znao za nju”, — reče im Vilej, — ali sam bio obavešten da je omaškom otštampan bio 1905 godine tabak maraka od 6 d. u zelenoj boji. Taj se tabak nije mogao nigde pronaći, ali daljom potragom za tim markama moglo se utvrditi da je neka trgovina bila kupila takav tabak i poslala veći broj pisama baš za vaš grad. Zato sam ja doputovao ovamo da ih dobavim, ako mogu, ... i plaćam za njih dobru cenu.

Trgovci, s nadom na dobru zaradu, napustiše ga obećavajući mu da će se postarati da ga zadovolje.

Posle nekoliko dana došla je jedna stara gospođa u jednu trgovinu maraka u tom gradu i ponudila trgovcu jednu zbirku maraka, koja joj je bila ostala od pokojnog muža, a njoj nije potrebna, pa pošto je u novčanoj oskudici, želela bi da je proda. Trgovac razgleda zbirku leti-

mično, ali ne nađe ničega interesantnog. Međutim, pri kraju uz jedanput zastade; — video je zelenu marku od 6 d. Sav uzbuđen, upita staricu da li bi prodala samo tu marku i pošto bi je prodala. „Po rečima mog pokojnog muža ona treba da vredi 3000 dolara”, — odgovori stara žena. Posle kratkog cenkanja, „potrebna” starica ustupi mu je za 2000 dolara. Sutradan trgovac sav blažen, pomišljajući na lepu zaradu, ode Vileju u hotel. Ali, njega više nije bilo u hotelu. U holu hotela nađe se s još nekim svojim kolegama trgovcima markama, koji su takođe čekali na Vileja sa zelenim markama. U razgovoru oni saznadoše da su svi kupili te zelene marke od stare udovice. I tada videše da su nasamareni, jer je Vilej sa svojom saučesnicom odmaglio neznano kuda. Naknadno je bilo utvrđeno da su sve te marke u zelenoj boji bili falsifikati: ljubičaste marke bile su prevučene zelenom bojom. Ovaj trik doneo je lopovima lepu zaradu, a trgovci su platili svoju nesmotrenost i lakomost na brzu zaradu — sa preko 6000 dolara.

NAJREDA MARKA U SVETU „ONE CENT” BRIT. GUJANE FALSIFIKOVANA

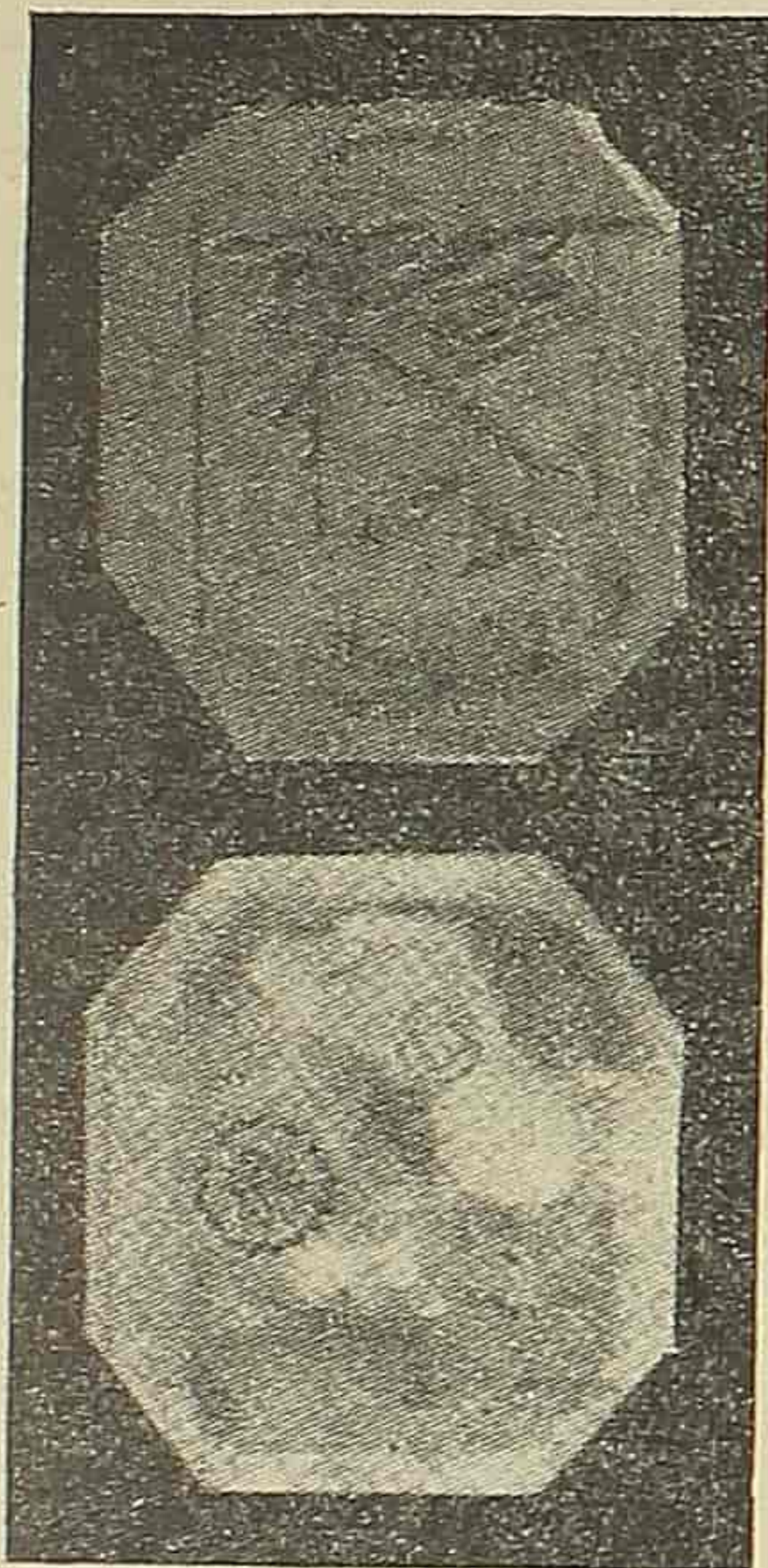
Poznati francuski filatelist Maurice Burrus dostavio je uredništvu belgiskog časopisa „Balasse Magazine” jedan dopis, koji se odnosi na čuvenu marku Brit. Gujane „one cent” i na njenu prodaju iz Ferarijeve zbirke. Ovaj dopis je objavljen u broju 105 toga časopisa, posle nastavka člana „La vie mystérieuse du roi des philatelistes, Philippe-Arnold von Ferrari de la Renotière (= Misteriozni život kralja filatelista...). Ova vrlo interesantna informacija glasi:

„Nekoliko dana pre rasprodaje Ferarijeve zbirke, na kojoj se imala izneti na licitaciju i „one cent” Brit. Gujane, otišao sam ekspertu G. Gilbert-u radi ispitivanja lotova. Slučajno sam se tu sreo s poznatim bečkim filatelistom R...

Kad je došla na red čuvena marka Brit. Gujane „one cent”, prva stvar koja mi pade u oči, beše činjenica da je u desnom delu ta marka bila prebojena, što je izazvalo kod mene sumnju da se tu nešto krije. I zaista, pažljivim ispitivanjem pomoću jedne lupe, koja je jako uveličavala, opazio sam da u reči ONE slovo N, a naročito slovo E jako odudaraju od ostalih slova na marci. Međutim, sigurno su sva slova, mala i velika, morala poticati iz iste slovoslagačke kutije, i trebalo je da su identična. Iznenadilo me je da se horizontalne prečazice slova E u reči ONE sasvim jasno razlikuju od prečazica slova E u reči CENT, i ja primetih tada i još mnoge druge sitne detalje. Došao sam do zaključka: normalan natpis treba da

je bio FOUR CENTS. Na vrlo glatkom papiru dosta lako su izbrisana slova F i S na krajevima natpisa; zatim je preinačeno U u N i R u E, i tako je dobijeno ONE CENT. Ali, kako su ove mahinacije morale nesumnjivo ostaviti kakve tragove, desni deo marke je prebojen sličnom, ali ne istovetnom crvenom bojom.

Pošto je taj primerak marke očito falsifikovan, upitao sam Gosp. Gilbert-a da li bi ga trebalo izneti na aukciju. On mi

odgovori, ako se to ne bi učinilo, pošto je već napravljeno mnogo buke oko te marke, rekli bi da ju je „sklonio”.

Na dan licitacije čitao sam novine za jednim stočićem na unutarnjoj terasi Grand Hotela. Za susednim stolom nalazila su se dva Nemca, koji su razgovarali o rasprodaji Ferarijeve zbirke i o čuvenoj gujanskoj marci. Jedan od njih, trgovac, izražavao je sumnju u njenu autentičnost, ali poveri svom sagovorniku, da je obavezan da je licitira, pošto mu je njegov klijent iz Amerike dao nalog da je kupi po svaku cenu, — jer za vreme ranijih aukcija on beše slao ograničene naloge, pa nije skoro ništa dobivao. Pod ovim uslovima on je bio obavezan da je tera najmanje do 300 hiljada franaka.

Posle nekoliko časova, kad dođe momenat licitiranja ove znamenite marke, Gosp. Gilbert, ekspert, objavi povišenim i jasnim glasom da se ona prodaje bez garancije i da nikakva reklamacija ne bi bila dopuštena; sa svog uzvišenog mesta aukcioni komesar ponovi da se marka prodaje onakva kakva je. Kolika je početna cena bila, ne sećam se više; čini mi se da je bila oko dvadestinu hiljada franaka. Makako bilo, nadmetanje se brzo raz-

vijalo sa više strana — do iznad 200.000 franaka. Posle toga ona behu spala na G. Griebert-a (engleskog trgovca, nemačkog porekla, koga sam susreo u Grand Hotelu) i na mene. Griebert daje 280.000, a ja 290.000, i Griebert je odnese za 300.000 franaka. Saznao sam docnije, da je njegov klijent bio Hind iz Utake, u SAD, kolekcionar tada još nepoznat kod nas. Nisam nikad čuo da govore da se nadmetao kralj Engleske.

Moja namera da licitiram ovu marku, bila je manje da pričinim neljubaznost jednom kolekcionaru, protiv koga nisam imao ništa, pošto mu čak ni ime nisam znao, već da mu dam jednu malu lekciju: ljudi koji daju neograničene naloge, nepovoljno kvare aukcije; kad se tako bore dvojica, oni se sami izlažu plaćanju neshvatljive cene. Hind je, verujem, to razumeo i ja sam utvrdio, da je, posle toga, uvek davao ograničene naloge.

ISTORIJA JEDNE ZABLUDE

Pod ovim naslovom opisao je pok. E. Deroko, najpre u bečkom časopisu „Die Postmarke” za 1935 godinu, a zatim u „Filatelisti” za istu godinu, — „čudnovatu sudbinu jedne srpske poštanske marke kneza Mihaila, koja je dugo bila smatrana za „pogrešan tisak” osobite vrste i za najređu marku Srbije”.

Najpre je, u londonskom časopisu „Stanley Gibbons Monthly Journal” od marta 1906 g., objavio poznati filatelist H. R.

Oldfield” „kao naročiti varijetet” jednu marku kneza Mihaila od 20 para, beogradskog štampanja (koja se nalazila u njegovoj zbirci) sa čudnom greškom u tisku:

slova „SK” u natpisu „K. SRBSKA POŠTA” preokrenuta su i ušla naglavce u onaj krug sa kneževim likom”. To je tada bio jedini poznat primerak i najređa srpska marka, jedna od najređih maraka Evrope, pa i celoga sveta. Izlagana je na izložbama, unošena u kataloge (Stanley Gibbons) i priručnike (Kohl). O njoj je pisano po raznim stručnim filatelističkim časopisima, naročito engleskim. Smatra se da je to tisak s jednog oštećenog klišea. To je mišljenje delio i Deroko. W. Dorning Beckton je smatrao da je marka štampana u kamenotisku. Ovo njegovo pogrešno mišljenje pobijao je Paul de Smeth. Docije je pisao o njoj i Georges Brunel (s pogrešnom pretpostavkom o postanku greške). Ovo je potstakao E. Deroka da iznese, šta je u stvari bio taj „specijalitet” i šta je o njemu saznao od jednog našeg revnosnog skupljača starih srpskih maraka, cospodina Đ. A. iz S.

„G. A. je želeo imati fotografiju rečene marke te se je zato obratio g. Oldfieldu u London; međutim g. O je svoju specijalnu zbirku Srbije bio prodao već pre više godina u Ameriku jednom članu „Collectors Cluba” u Njujorku. Obrativši se posle tome klubu, dobio je g. A. obaveštenje da je ta srpska zbirka, u kojoj se je nalazila spomenuta marka, bila izložena na međunarodnoj izložbi u Njujorku 1926 godine, i da ju je posle kupio poznati tamošnji trgovac Ch. Phillips, koji je zbirku zatim prodao na aukciji u Londonu. Kako se pak Phillipsu ta marka sa preokrenutom „SK” nije učinila sasvim ispravna, on ju je pažljivo pregledao i našao, da je onaj deo sa preokrenutim „SK” u natpisu

prosto bio nalepljen; ta se marka sada nalazi u zbirci društva „Royal Philat. Society” u Londonu među falsifikatima. Ch. Phillips kome se je g. A. posle toga obratio, potvrdio je da je onaj falsifikat famozne marke od 20 para s preokrenutim „SK” dao pomenutom društvu u Londonu i da je pregledom sa vrlo jakim lupom utvrdio, da je jedan tanak komad hartije, koji je bio oderan sa te marke, vrlo vešto opet nalepljen, ali sa preokrenutim slovima „SK”. Najzad sekretarijat „Royal Philatelic Society” pismom od 22. I. 1930 odgovorio je g. A. da nema snimak marke, koji je on tražio, a da sama ta marka nije nikakav „pogrešan tisak”, već da je ona bila oštećena na površini, pa je oštećeni deo pogrešno opet nalepljen; marka je sada u posedu društva.

Bilo, dakle, da imamo posla sa falsifikatom ili sa naopako zakrpljenom markom, ta tobožnja pogreška „SK”, koja je od poznatih engleskih filatelista dugo smatrana za najveću retkost i tako pokazivana na međunarodnim izložbama — u stvari je bila samo jedna zabluda.

Ujedno moramo odbaciti konačno i ono pogrešno mišljenje Dorning Becktona; da su neke marke sa likom kneza Mihaila izrađene u kamenotisku, jer se jedini oslonac za tu njegovu teoriju — postanak tobožnjeg pogrešnog tiska „SK” — pokazao sada kao zabluda.

Originalna prepiska vođena između g. Antića i imenovanih filatel. foruma u inostranstvu nalazi se u zbirci filatel. dokumentacija ing. M. Venera u Novom Sadu.

Pregled filatelističke štampe

„PTT” — Časopis sindikata službenika i radnika PTT Jugoslavije u drugom polugodu objavio je ove članke, interesantne za filateliste:

U broju 7—8: A. Petrovića „Poštanska služba u Crnoj Gori pod austrougarskom okupacijom”. — B. J. Đ. „Prvi poštanski kovčežići u Beogradu”.

U broju 9: N. G. „Strane pošte u Srbiji u prvoj polovini XIX veka”.

U broju 10: Al. J. P. „Prvi upravnik pošta u Srbiji”. — Marka Cvjetkovića „Crnogorska partizanska pošta”, — D. T. „Prigodne marke „Jadranska fauna”, „Prigodne marke „Olimpiska godina” i „Doplatne marke „Dečja nedelja 1956”.

U broju 12: Dejana Tubinovića „Priprema se novo izdanje redovnih franko-maraka”.

„FILATELIJA”, glasilo fil. Saveza Hrvatske.

Izišao je br. 1 sa člancima: M. Šerića „Filatelija i pošta”. — V. Ercegovića „Filatelista na svakom koraku susreće nauku” (Analitičko ispitivanje pomoću fenomena luminescencije). — Dr. Stjepana Mecgera „Arktik i Antarktik na geografskim kartama prikazanim na markama”. — Eda Ivanića „Filatelija u Africi”. — Ing. Mih. Vintonina „Odgojna uloga filatelije”. — pored toga su i posebne rubrike: „Nove marke”, „Pošt. žigovi”, „Izložbe”, — smotre”, „Bibliografija”, „Društvene vijesti”, „Pitanja — odgovori” i „Zanimljivosti”.

„LA PHILATELIE FRANCAISE”, No 54 za decembar 1956 donosi članak našeg urednika Al. J. Petrovića „La Poste Serbe à Corfou et l'usage des timbres-poste Française” (Srpska pošta na Krfu i upotreba francuskih maraka).

„**FILATELIE**“, časopis čehoslovačkih filatelista, u broju 18 od prošle godine doneo je članak M. Hrdličke „Ze života jugoslavskih filatelistu“ i članak našeg saradnika Dr. Branislava Novakovića „Pošta narodne osvobozovaciho boje Jugoslavie“ (Pošta narodno-oslobodilačke vojne Jugoslavije).

U „**MICHEL-RUNDSCHAU**“ No 4 za januar 1957 objavljen je članak našeg saradnika Mir. Rota iz Jerusalema „Griechische Post in Rumänien“ (Grčka pošta u Rumuniji).

DNEVNA ŠTAMPA I FILATELIJA

Pored stalnih filatelističkih rubrika u „Borbi“, „Politici“ i Republici u poslednje vreme dnevna štampa u Beogradu sve češće donosi razne vesti i članke u vezi s filatelijom:

„**POLITIKA**“ od 26. XII. 1956 u rubrici „Svetski putnici“ donosi sliku nekolicine naših članova pri razmeni na nedeljnom sastanku u Beogradu. U tekstu ispod slike govori se o mestu razmene, o upoznavanju celog sveta putem maraka, ali stoji i ova rečenica: „Ali pored pasioniranih amatera ima i onih koji dobro zarade na ovoj unosnoj „pasiji“. — Ovu rečenicu ostavljamo bez komentara... Snimak je izvršio T. Kuđerski.

Dr. B. N.

„**VEČERNJE NOVOSTI**“ od 25. XII. 1956 donose ispod slike Vase Radovanovića članak pod naslovom „Najstariji crnogorski planinar i filatelista. Za jedan dan pešice Cetinje — Bar — Cetinje“. Najpre

se govori o uspešnoj delatnosti ovoga 76-godišnjeg planinara društva „Lovćen“. U poslednjem pasusu navodi se njegova filatelistička aktivnost, koju je započeo još kao osnovac, pa je bio jedan od filatelista još u staroj C. Gori. Spominje se i njegovo korespondentiranje s inostranstvom, kao i njegove bogate zbirke maraka balkanskih zemalja. — Krepkom čika Vasi Radovanoviću, koji nas je i prošlog proleća na Jufizu III u Zagrebu prijatno iznenadio svežinom duha, želimo da nam još dugo živi.

„**POLITIKA**“ od 21. I. 1957 u rubrici „Ljudi i događaji“ pod naslovom „Da bi se upamtilo...“ donosi sliku predstojeće marke UN od 3 c. To će biti marka, koju svetska organizacija pušta u promet 8 aprila, a izdaje se kao spomen marka u čast snaga U N, koje uspostavljaju mir u oblasti Sueckog kanala. Biće izdate 2 marke: jedna, plava od 3 c, a druga crvena od 8 c. Na sredini marke nalazi se amblem, koji na svojim rukavima nose svi članovi snaga Ujedinjenih nacija na Suecu, a među njima i članovi jugoslovenskog odreda. Očevidno, izdavanjem ove marke nastoji se zabeležiti jedna važna, pozitivna uspela akcija U N u stabilizovanju mira. Marke će pomoći da se ova akcija U N — upamti...

„**RAT „RECKAVIM“ ORUŽJEM**“, jedno dosad nepoznato poglavlje iz istorije Drugog svetskog rata, doneo je „**NIN**“ u br. 303 od 21. X. 1956, u kome je na interesantan način izneo razne mahinacije sa lažnim poštanskim markama između zaraćenih sila (Nemačke, Engleske i SAD).

PRODAJA STARIH GODIŠTA „FILATELISTE“

Sva godišta i raspar brojeva zaključno sa 1955 godinom prodaje uredništvo „Filateliste“ s popustom od 50 procenata. — Novac slati na tek račun uredništva 10-KB-5-Ž-289

IZ SAVEZA FILATELISTA JUGOSLAVIJE

Savez filatelista Jugoslavije dobio je od Gen. direkcije PTT pismo Br. 1289 od 23. I. 1957 sledeće sadržine:

„Na osnovu Naredbe o uslovima pod kojima članovi SFJ mogu vršiti filatelističku razmenu poštanskih maraka s inostranstvom („Sl. list FNRJ“ br. 2/57), Gen.

direkcija PTT preuzela je od preduzeća „Jugofilatelija“ posao kontrole ove razmene.

U vezi s ovom Naredbom, a u cilju pravilnog poslovanja, odnosno postupka oko odvijanja same razmene, molite se da vaše republičke saveze hitno obavestite o sledećem:

Republički savezi dužni su da ovoj Generalnoj direkciji podnesu novi spisak svih svojih članova koji žele da razmenjuju marke s inostranstvom, a u roku do 1 marta. Do tog vremena Gen. direkcija primaće za razmenu pošiljke na osnovu stare registracije članova, a posle toga samo na osnovu nove registracije po podnetim spiskovima do 1 marta ove godine.

Pojedinačne pošiljke od samih članova Gen. direkcije PTT neće primati a u koliko ih neki pošlju, biće vraćene na adresu pošiljaoca.

Svaka pošiljka mora se slati preko republičkog saveza, odnosno podružnica, ukoliko to odgovarajući savez odobri. Stoga će Savez ujedno izvestiti iz kojih mesta podružnice mogu neposredno slati pošiljke Gen. direkciji.

Upoznate saveze i podružnice da svoje pošiljke adresiraju ovako:

**GENERALNA DIREKCIJA PTT — za
Filateliju — BEOGRAD**

Uz svaku pojedinačnu pošiljku mora da bude priložen listić sa čitko ispisanom specifikacijom, sa sledećim podacima:

- 1) Broj članske karte
- 2) Adresa pošiljaoca
- 3) Adresa primaoca
- 4) Kategorizacija maraka prema Naredbi i oznaka vrednosti.

Ujedno se molite da republičkim savezima skrenete pažnju na tačku 9 nove Naredbe, po kojoj je potrebno da se organizuje kontrola protivpošiljaka iz inostranstva. Radi ove kontrole Gen. direkcija PTT povremeno će se obraćati na republičke filatelističke saveze, a eventualno to će činiti preduzeća PTT saobraćaja u odgovarajućoj republici.

U smislu prednjeg i nove Naredbe objavljene u Sl. listu FNRJ br. 2/1957, potrebno je da svi republički filatelistički savezi preduzmu sve što je potrebno kako bi se do ostavljenog roka tj. najdalje do 1 marta 1957 dostavili spiskovi razmenjivača i ovi uputili kako da postupaju u buduće.

**ПРЕТПЛАТА ЗА ЧАСОПИС ЗА
1957 ГОДИНУ**

ПРЕТПЛАТА ЗА 1957 ГОДИНУ ИЗНОСИ 360 ДИНАРА

Да се не би ометало правилно излажење часописа, моле се претплатници да одмах пошаљу претплату на тек. рачун Уредништва код Комуналне банке у Београду **10-КБ-5-Ж-289**. Чековне уплатнице су послате свима са бројем 12 са назначењем дужне и нове претплате.

ИЗ САВЕЗА ФИЛАТЕЛИСТА СРБИЈЕ

Приликом изласка сваке емисије марака потребно је да подружнице и повереништва одмах доставе спискове својих чланова са редним бројем, пуним именом и презименом и чланским бројем. Без тих спискова неће се моћи подизати марке код Генералне дирекције пошта.

Неке подружнице и повереништва не достављају месечна бројна стања чланова на време или их и никако не до-

стављају. И овом приликом их упозоравамо да је потребно да нам сваког месеца достављају бројна стања.

Неке подружнице и повереништва не плаћају дужну чланарину, која од 1 априла 1956 износи за сваког редовног, одраслог члана 60 динара месечно. Чланарину треба слати редовно сваког месеца или тромесечно на тек. рачун Савеза код Комуналне банке у Београду 103-Т-1007.

Опстанак Савеза зависи од уредно-ин емиди ен гэвгс эниденегъ плаћане какве дотације и бори се сам с финансиским тешкоћама. — Сви редовни чланови примају наш часопис „Филателисту“, а и он се финансира чланским улозима. Стога се моле подружнице и повереништва да уредно и на време уплаћују чланске улоге. На полеђини чек. уплатница треба увек ставити зашта се новац шаље. — Подружнице и повереништва, која не исплате дужну и текућу чланарину неће моћи добити марке, док исту не измире. Марке ће бити резервисане и испоручиће се тек по исплати чланарине.

Сваку промену адресе претседника или повереника, односно лица на чије адресе треба достављати пошту, часопис и марке, треба на време доставити Савезу, односно Уредништву за часопис.

Адресе: Савеза филателиста Србије Сремска улица бр. 6/IV, а Уредништва (за све што се тиче часописа) Војводе Драгомира бр. 25.

Подружнице и повереништва, за чији рачун уредништво шаље часопис на личне адресе појединих чланова, треба да извештавају уредништво кад неком од њих треба обуставити слање часописа због престанка чланства, односно неплаћања чланског улога; исто тако треба извештавати и о њиховим променама адреса. Појединачни претплатници, нечланови Савеза, треба одмах да обавештавају уредништво о промени своје адресе, или о жељи да им се обустави слање часописа.

Подружнице и повереништва дужна су, при брисању из чланства својих чланова, да о томе одмах известе Савез. У случају да из билокаквог разлога не одјаве неког свог члана, биће подружнице и повереништва дужни да исплате за њих чланарину до одјављивања. Никакав предлог за отпис не долази у обзир.

У часопису би било пожељно да се објаве сем тачних адреса за преписку још и место и време одржавања састанка подружница и повереништава, па је потребно и те податке послати Уредништву.

СЕКЦИЈА ЗА РАЗМЕНУ МАРАКА

Секција за размену марака СФС позива све подружнице, које желе свеске, да се писмено обрате на адресу руководиоца размене АЦЕ М. АЛЕКСАНДРИЋА — БЕОГРАД — БОРИСА КИДРИЧА БР. 5/1. — Подружнице су дужне да одреде одговорног члана за рад са свескама и да доставе његову адресу.

ПОДРУЖНИЦА СФС У БЕЧЕЈУ

16. XII. 1956 одржало је Повереништво СФС у Бечеју оснивачку скупштину ради претварања повереништва у подружницу. Пошто је утврђено да је довољан број чланова за решавање и усвојен дневни ред, Петар Свирчевић поднео је кратак извештај и предлог о

оснивању подружнице. Предлог је једногласно усвојен и затим је изабрана управа подружнице.

У Управни одбор: претседник Оскар Шоти, новинар; секретар Светислав Свирчевић, служб.; благајник Антал Стари, јавни правобранилац; руковалац размене Петар Свирчевић, пензионер; подела марака Јанош Немет, зидар. — Надзорни одбор: Др. Теодор Крајтнер, правни референт; Була Бранковић, служб. и Иреџ Банаи, домаћица. — Суд части: Др. Т. Крајтнер; Велинка Давидовац, служб. и Каталин Холо, служб.

Одређена је чланарина за подружницу 15 динара за један месец. Одлучено је да се састанци подружнице одржавају сваке недеље од 14—17 часова у Пионирском дому, Доситејева ул. бр. 14. — Адреса за сву пошту за ову подружницу: Светислав Свирчевић. Ударничка ул. бр. 9.

Нове МАРКЕ

ALŽIR

- 1) 15. XI. 1956. — Jedna marka sa slikom grba grada Bona u Alžiru: 1 fr. zelena i crvena.
- 2) 28. XI. 1956. — Za desetogodišnjicu smrti maršala Leklera: 15 fr. smeđa i sepija (spomenik u Menabahu i maršalova slika).

ARGENTINA

- 1) 1. IX. 1956. — Prigodne marke povodom osnivanja novih provincija (Pampa, Chaco i Misiones): 50 c. ultramarin (drvoseče u šumi — Pampa), 1 P. granata (pamuk Chaco) i 1.50 P. svetlo-zelena (grana čaja — Misiones).
- 2) 16. IX. 1956. — Za prvu godišnjicu anti-peronističke revolucije: 2.40 P. ružičasto-jorgovanasta (kip slobode).
- 3) 29. IX. 1956. — Marka za vazдушnu poštu kao znak „zahvalnosti argentinske dece narodima celog sveta“: 1 P. ljubičasta sa slikom deteta.
- 4) 12. X. 1956. — Blok sa 3 spomen marke pod 1), puštene u prodaju na filatel. izložbi u Buenos-Airesu (12—21 oktobra).

AUSTRALIJA

- 1) 26. IX. 1956. — O stogodišnjici prvih vlada Južne Nove Galije, Viktorije i Tasmanije: 3½ d. karminasta (slike Viktorije I, Jelisavete II i grbova sve tri kolonije).
- 2) 31. X. 1956. — Za olimpijske igre u Melburnu: 4 d. karminasta (grb Melburna i amblem olimpijade), 7½ d. (olimpijska buktinja i saзвежде Južni Krst), 1. Š. smeđa, žuta, zelena i plava (ulica u Melburnu) i 2 Š. plava, žuta, jorgovanasta i ružičasta (pristanište).

AUSTRIJA

1. XII. 1956. — Za „Dan marke“, sa stiliziranim slikom table s „rogom izobilja“ i kovertom: 1 Š. 25 gr. cinober.

BELGIJA

- 1) 15. IX. 1956. — Dve marke „Evrope“ sa zajedničkom slikom zemalja Evr. zajednice uglja i čelika: 2 fr. zelena i 4 fr. ljubičasta.
- 2) 29. IX. 1956. — Početak rada elektrificirane železn. pruge Brisel — Luksemburg: 2 fr. plava (reljefna karta Belgije i Luksemburga s električnim vozom, gradski dom u Brislu i most Gustava Adolfa u Luksemburgu).
- 3) 1. X. 1956. — Provizorno izdanje maraka za pošt. pakete s novim vrednostima u boji i s precrtanim starim vrednostima: 14 fr. na 13 fr. smeđa, s plavim pretiskom; 19 na 18 fr. ultramarin s crvenim pretiskom i 22 fr. na 21 fr. jorgovanasta sa zelenim pretiskom.
- 4) 27. X. 1956. — O stogodišnjici rođenja Eduarda Anzele, znamenitog belgijskog ministra, tvorca socijalističkog dnevnika „Vooruit“: 20 c. smeđe-ljubičasta (sa slavjenikovom slikom).

BRAZILIJA

- 1) 7. IX. 1956. — O stogodišnjici grada Franke u državi Sao Paulo: 2.50 C. sivo-plava (katedrala i spomenik u Franki).
- 2) 8. IX. 1956. — O 50 godišnjici dolaska bratstva Marista u severne krajeve Brazilije: 2.50 C. plava (otvorena knjiga) a, za vazдушnu poštu, 3.30 C. jorgovanasta (Marcelin Champagnat, osnivač toga reda).
- 3) 22. IX. 1956. — Za VIII prolećne atletske igre: 2.50 C. karminasta (trka žene preko prepone).
- 4) 30. IX. 1956. — Za zaštitu braziljanskih šuma: 2.50 C. zeleno-bronzana (značka propagandne akcije).
- 5) 8. X. 1956. — O stogodišnjici rođenja Francisca de Paula Vicente de Azevedo koji je u braziljansku pošt. službu uveo ekspresna pisma: 2.50 C. smeđa (sa njegovom slikom).
- 6) 12. X. 1956. — Jedna marka sa slikom marke s likom predsednika Kubičeka na konferenciji u Panami: 3.30 C. zelena i crna.
- 7) 14. X. 1956. — Spomen izdanje za Santos-Dimona, sa slikom aviona i „oca avijacije“ na svim markama: a) za vazдушnu poštu: 3. C. zelena, 3.30 C. ultramarin, 4 C. granata, 6.50

C. kestenjasta i 11.50 C. nerandžasta; — b) blok sa 4 marke od 3 C. u crveno-smeđoj boji namesto zelene.

BUGARSKA

1) 9. IX. 1956. — Propagandne marke za XVII međunarodni sajam u Plovdivu, s istom slikom: 44 st. zelena i 44 st. karminasta (kompenzacija duvanske stabljike, ruže i visokih peći).

2) 15. IX. 1956. — Za olimpijadu u Melburnu: 4 st. plava (gimnastika), 12 st. cinober (bacanje diska), 16 st. smeđe-žuta (preskakanje prepona sa motkom), 44 st. zelena (nogomet), 80 st. smeđa (košarka), 1 L. tamno-ljubičasta (boksovanje).

3) 16. X. 1956. — Za 30 godišnjicu letenja na jedrilicama, za vazдушnu poštu, sve tri marke sa slikom jedrilice: 44 st. plava, 60 st. ljubičasta i 80 st. zeleno-plava.

ČEHOSLOVAČKA

9. XI. 1956. — Povodom evropske železničke konferencije za redove vožnje u Pragu: 10 h. tamno-smeđa (lokomotiva iz 1846 g.), 30 h. crna (lokomotiva iz 1855 g.), 40 h. tamno-zelena (lokomotiva iz 1945 g.), 45 h. tamno-crvena (lokomotiva iz 1952 g.), 60 h. tamno-plava (lokomotiva iz 1955 g.) i 1 Ks. svetlo-plava (električna lokomotiva iz 1955 g.).

DANSKA

30. X. 1956. — Za „Dan severnih zemalja” sa slikom pet labudova u letu: 30 ore crvena i 60 ore plava.

EGIPAT

26. IX. 1956. — Za spomen nacionalizacije Sueckog kanala izdata je jedna marka od 10 m. plava i žuta, s legendom „Garantovana sloboda plovidbe”.

EKUADOR

1) 27. VIII. 1956. — Za 200 godišnjicu štamparije u Ekuadoru: a) za redovnu poštu: 5 c. zeleno-žuta, 10 c. cinober, 20 c. ljubičasta, 30 c. zeleno-plava, 40 c. mlečno-plava, 50 c. plava i 70 c. narandžasta, — sve sa slikom jezuite Jcuana Adama Schwarz, prvog štampara u Ekuadoru; — b) za vazd. poštu: 1 S. sivo-škripljasta, 1.70 S. plavo-škripljasta, 2 S. crna 3 S. smeđa, — sve sa slikom prve knjige štampane u Ambato 1755 g.

2) 24. X. 1956. — Za desetogodišnjicu U. N., za vazd. poštu: 1.70 S. nerandžasta (amblem O. U. N.).

FIDŽI

1. X. 1956. — Nova serija maraka sa slikom kraljice Jelisavete II: 1½ d. smeđa (kraljičin portret, mali format), 2½ d. ljubičasto-crvena (kao 1½ d.), 3 d. ljubičasta i smeđa (utovar kopre na lađu), 1/6 zelena i plava (prevoz šećerne repe železnicom), 2 Š. crvena i crna (prebiranje banana) i 5 Š. plava i žuta (ispiranje zlata).

FILIPINI

1) 30 VIII. 1956. — Za 50 godišnjicu filipinskog Crv. krsta: 5 c. ljubičasta i crvena i 20 c. smeđe-maslinasta i crvena, — obe s istom slikom i s prigodnim natpisom.

2) 20. X. 1956. Za 12 godišnjicu Duglasa Makartura u Lejti: 5 c. (spomenik u Lejti).

3) 13. XI. 1956. — Dve vrednosti s istom slikom univerziteta Zap o Tomaz (osnovanog 1611 g.): 5 c. smeđe-crvena i tamno-smeđa i 60 c. ljubičasta i sepija.

4) 28. XI. 1956. — Za II nacionalni euharistički kongres, sa slikom „Svetog srca”: 5 c. maslinasta i 20 c. crvena.

FINSKA

1) 1. VIII. 1956. — Dve vrednosti tipa „lava”, od kojih je prva s promenjenom bojom, a druga je dopunska vrednost serije redovnih maraka

u tečaju: 20 Mk. crvena (namesto ranije jorgovanasto-ružičasta) i 30 Mk. plava.

2) 25. IX. 1956. — Serija maraka s doplatkom u korist Društva za borbu protiv tuberkuloze: 10+2 Mk. smeđe-crvena i crvena (ptica sojka), 20+3 Mk. zelena i crvena (buljina) i 30+5 Mk. plava i crvena (labud).

3) 2. X. 1956. — 350 godišnjica od osnivanja grada Vaasa: 30 Mk. kobaltna (staro opštinski dom u Vazi).

4) 30. X. 1956. — Za „Dan severnih zemalja”, dve marke s istom slikom pet labudova u letu: 20 Mk. crvena i 30 Mk. plava.

5) 3. XI. 1956. — Dopunska vrednost serije redovnih maraka u tečaju, sa slikom parlamenta u Helzinkiju: 40 Mk. sivo-ljubičasta.

6) 26. XI. 1956. — Dobrotvorne marke s doplatkom u korist Crv. krsta sa slikom poslednjih predsednika finske dijete: 5+1 Mk. zeleno-siva (Pekka Aulin), 10+2 Mk. smeđa (Leonard Pfaller), 20+3 Mk. karminasta (arhibiskup Gustaf Jhansson) i 30+5 Mk. plava (maršal Viktor Magnus Born).

7) 17. XII. 1956. — Za 200 godišnjicu prve bolnice u Francuskoj: 30 Mk. (univerzitetska klinika u Helzinkiju).

FORMOZA

1) 1. IX. 1956. — Porto marke u tipu „brojke”: 0.20 D. karminasta (plava 0.40 D. tamno-plava) žučkasta, 0.80 D. smeđa (plavo-siva i 1 D. tamno-plava) blede-jorgovanasta.

2) 31. X. 1956. — O 70 godini Čang-Kaj-Šeka: 0.20 D. nerandžasta (maršalov portret), 0.40 D. karminasta (maršal kod kuće), 1 D. plava (maršal sa vojskom), 1.60 D. jorgovanasto-ružičasta (maršal u svom kabinetu), 2 D. smeđe-crvena (maršal na radiju) i 8 D. tirkizna (maršal u svojoj bašti).

FRANCUSKA

1) 10. XI. 1956. — Serija maraka sa slikama slavni ljudi, proslavljenih u Francuskoj, a rođenih u inostranstvu: 8 fr. zelena (Petrarka), 12 fr. jorgovanasto-ružičasta (J. B. Lulli), 15 fr. crvena (Ž. Ž. Ruso), 18 fr. plava (Franklin), 20 fr. ljubičasta (Šopen) i 30 fr. tirkizno-plava (Van Gog).

2) 24. XI. 1956. — Za olimpijadu u Melburnu, sa slikom osnivača modernih olimpijskih igara, De Kubertena, s leve strane, a sa desne s jednim atletom na olimpijadi: 30 fr. ljubičasta i siva.

3) 10. XII. 1956. — Božićno izdanje s doplatkom u korist Crv. krsta, sa čuvenim slikama dečaka: 12+3 fr. crno-smeđa (seljanče od Le Nain-a) i 15+5 fr. crvena (lakrdijaš od Watteau-a).

GIBRALTAR

1. XII. 1956. — Porto marke sa crtežima cifara: 1 d. zelena, 2 d. sepija i 4 d. plava.

GRČKA

6. IX. 1956. — Dve doplatne marke, koje se moraju stavljati uz redovnu frankaturu na sve poš. pošiljke u Makedoniji, za Udruženje za proučavanje Makedonije: 50 l. jorgovanasto-crvena (Filip Makedonski) i 1 D. plava (Aristotel).

GVATEMALA

1) — IX. 1956. — Prigodna serija maraka za 50 godišnjicu međunarodnog kluba rotarijanaca, za vazd. poštu: 4 c. plava i zlatna, 6 c. zelena i zlatna i 35 c. ljubičasta i zlatna, — sve sa slikom karte Gvatemale i rotarijanskog amblema.

2) — — 1956. — Dobrotvorno izdanje s doplatkom u korist Crv. krsta: a) za redovnu poštu; sa slikama kao i na ranijim markama za istu svrhu: 15+5 c. plava i crvena, 15+50 c. ljubičasta i crvena i 25+50 c. sivo-crna i crvena: — b) za vazd. poštu: 35 c. + 1Q. karminasta i crvena (auto za bolesnike), 50 c. + 1 Q. ljubičasto-plava i crvena (bolnica i milosrdnica), 1+1 Q. sivo-zelena i crvena (milosrdnica moli za prilog).

INDONEZIJA

1) 7. X. 1956. — O 200 godišnjici varoši Dakarte izdate 4 vrednosti s istom slikom — jednom igračicom: 15 s. zeleno-maslinasta, 35 s. plavo-siva, 50 s. smeđa-ljubičasta i 75 s. smeđe-jorgovanasta.

2) — X. 1956. — Još 2 vrednosti iz serije indonežanske faune: 10 s. smeđe-jorgovanasta (jelenče) i 20 s. zelena (vidra).

IRAN

1) 5. VIII. 1956. — Propagandne marke za iranski skautizam: 2.50 R. ultramarin i tirkizna (skautski kamp), 5 R. ljubičasta i jorgovanastoružičasta (skautski amblem i iranski šah).

2) — IX. 1956. — U čast Međunarodne zdravstvene organizacije: 6 R. trešnjevo-crvena (amblem U. N.).

3) 24. X. 1956. — Za „Dan U. N.“: 1 R. zelena (amblem U. N. i glave pet rasa) i 2.50 R. plava/zelena (amblem U. N. i terazije).

4) 26. X. 1956. — Za stogodišnjicu iranskih telegrafa: 2.50 R. plava/zelena (zgrada).

5) 31. X. 1956. — O poseti pakistanskog predsednika: 1 R. višebojna (šah i predsednik Pakistana i zastave).

ISLAND

1) 29. IX. 1956. — O 50 godišnjici telefonske i telegrafске službe na Islandu: 2.30 K. svetloplava (geografska karta Islanda s petokrakom zvezdom s munjama koje se iz nje odvajaju).

2) 30. X. 1956. — Za „Dan severnih zemalja“ sa slikom pet labudova u letu 1.50 K. crvena i 1.75 K. plava.

ITALIJA

1) 8. IX. 1956. — O stogodišnjici smrti fizičara Amadea Avogarda, tvorca Avogadrove hipoteze: 25 l. ljubičasto-crna (Avogadrova slika i tekst njegove teoreme).

2) 15. IX. 1956. — Dve marke „Evrope“: 25 l. zelena i 60 l. plava.

3) 22. IX. 1956. — Spomen marka za međunarodni kongres za astronautiku u Rimu: 25 l. plavo-siva (umetnički satelit koji kruži oko zemljine kugle).

IZRAEL

13. XI. 1956. — Poslednja vrednost serije redovnih maraka, koje su u tečaju: 3000 p. jorgovanasta (grobnica rabina „čudotvorca“ Meir Baal Hanes-a, u Teberidi.)

JAPAN

1) 12. X. 1956. — Spomen marke za 500 godišnjicu Tokija sa slikom zidina carske palate i modernih građevina u Tokiju: 10 yen smeđe-ljubičasta.

2) 15. X. 1956. — Jedna marka sa slikom hidroelektrične centrale Sakama Dam: 10 yen. tamno-plava.

3) 28. X. 1956. — Dve vrednosti za XI nacionalni atletski miting: 5 yen. ljubičasta (skakanje na daljinu) i 10 yen. zeleno-siva (košarkašice).

4) 1. XI. 1956. — Za „Filatelističku nedelju 1956“: 10 yen. crvenkasta, crna i srebrnasta.

5) 3. XI. 1956. — Za sećanje na savlađivanje vrha Manaslu: 10 yen. ultramarin, smeđa i ružičasta.

6) 19. XI. 1956. — Elektrifikacija najvažnije železn. pruge u Japanu: Tokio — Kobe: 10 yen. (moderan železnički voz).

KAMBODŽA

14. XII. 1956. — Za „Dan U. N.“: 2 g. zelena, plava i crvena, 4.50 g. plava i 8.50 g. crvena.

KANADA

9. X. 1956. — Za nedelju (drugu u mesecu oktobru) posvećenu preventivnim sredstvima protiv požara: 5 c. crna sa slikom kuće u plamenu.

KINA

1) 1. X. 1956. — Serija maraka u slavu hiljadugodišnje Kine iz perioda Tung-Hana: 4 f. maslinasta (majdani kamena soli), 4 f. plavo-siva (građenje jedne kuće), 8 f. sivo-smeđa (lov i smeđa (konjske trke), 40 f. nerandžasta i mostu).

2) 1. X. 1956. — Za propagandu štednje, sa slikom, u sredini, 18 vrlo starih novčića: 4 f. okerasta i 8 f. crvena.

3) 10. XI. 1956. — Za VIII kongres komunističke partije, sa slikom „Kapije nebeskog mira“ u sredini, s jednim zupčanikom i raznim poljskim proizvodima (simbolom ujedinjenja seljaka i radnika): 4 f. zelena, 8 f. karminasta i 16 f. jorgovanastoružičasta.

4) 12. XI. 1956. — Za stogodišnjicu rođenja Dr. Sun-Jat-Sena, osnivača republike, s njegovom slikom: 4 f. smeđa /žučkasta i 8 f. plava/žučkasta.

KUBA

1) 29. VIII. 1956. — Serija maraka za vazd. poštu „Ptice“: 8 c. plava (divlja patka), 30 c. žuto-maslinasta (prepelica), 50 c. sivo-zelena (čaplja), 1 P. karminasta (orao), 2 P. jorgovanasta (neka štakara) i 5 P. cinober (detlić).

2) 1. IX. 1956. — „Verske“ marke: a) za redovnu poštu: 4 c. plava, žuta i zelena (Notre-Dame de la Charité u El Kobre i zaliv Nipe); — b) za vazd. poštu: 12 c. zelena i karminasta (nacionalno svetilište u crkvi pod 1); — c) Obe ove marke u jednom zajedničkom bloku, nezupčanom.

3) 28. IX. 1956. — Za 250 godišnjicu rođenja Benžamena Franklina: 12 c. crvena, s Franklinovom slikom.

4) 26. X. 1956. — Za XII skupštinu Međunarodnog novinarskog udruženja, za vazd. poštu: 12 c. na 2 P. siva (ptica daždevnik s ogrlicom).

LIBERIJA

15. XI. 1956. — Za olimpijadu u Melburnu: a) za red. poštu: 4 c. maslinasta i smeđe-žuta (kengur i noj), 6 c. zelena i crna (bacač diska), 8 c. granatna i plavičasta (alegor. slika pobede) i 10 c. ružičasta i crna (rimska zaprega); — b) za vazd. poštu: 12 c. jorgovanasta i zelena (olimp. stadion u Melburnu) i 20 c. ultramarin, crna i ružičasto-nerandžasta (olimp. buktinja); — c) bik s jednom markom za vazd. poštu, s istom slikom i bojom kao 20 c.: 40 c.

LUKSEMBURG

1) 7. XI. 1956. — O stogodišnjici državnog saveta luksemburškog vojvodstva: 2 fr. sivo-smeđa (prvi predsednik drž. saveta) i 7 fr. ljubičasta (velika vojvotkinja Šarlota).

2) 5. XII. 1956. — Svakogodišnja serija „Caritas“, sa slikama luksemburških grbova: 25+5 c. crveno-nerandžasta, crna, crvena i srebrnasta (Esch — Alzette), 1.20+30 c. maslinasta, plava, crvena i srebrna, (Crewenmacher), 2 fr.+25 c. smeđe-crvena, crna, crvena, srebrnasta (kao 25+5 c.), 4 fr. +50 c. plavo-zelena, plava, crvena, srebrnasta (kao 80+20 c.), 7+3.45 fr. ljubičasta, plava, crvena i srebrnasta (kao 1.20+30 c.).

MAĐARSKA

1) 2. IX. 1956. — Za „VI dan rudara“: 1 For. plava, sa slikom jednog rudara s rudarskom lampom.

2) 25. IX. 1956. — Za olimpijadu u Melburnu: 20 f. plava i smeđa (veslanje), 30 f. maslinasta i smeđa (konjske trke), 40 f. nerandžasta i smeđa (mačevanje), 60 f. zeleno-plava i smeđa (ženske trke), 1 For. crvena i smeđa (nogomet), 1.50 For. ljubičasta i smeđa (dizanje tereta), 2 For. zelno-žuta i smeđa (gimnastika) i 3 For. ružičasta i smeđa (košarka).

3) 7. X. 1956. — Za „XXIX dan pošt. marke“: 1 For. plavo-ljubičasta sa slikom Fr. Lista, 1 For. jorgovanasto-purpurna sa slikom F. Šopena. — Ove dve marke štampane su zajedno i izdavane samo uz ulaznicu za filatelističku izložbu.

MALTA

11. X. 1956. — Dalje vrednosti nove serije franko maraka, sa slikom kraljice Jelisavete II u medaljonu: 5 Š. zeleno-plava (spomenik S. M. Perellos-a i 10 Š. crvena (statua sv. Pavla).

MAROKO

1) 23. VIII. 1956. — Definitivna šerifska serija za Severni Maroko (biv. španski protektorat): 10 c. ružičasta (Mohamed V), 15 c. smeđe-žuta (luka Villa-Sanjurjo), 25 c. ljubičasto-siva (politehnička škola), 50 c. maslinasta (delegacija u Tetuanu), 80 c. smaragdna (Mohamed V), 2 P. jorgovanasto-ružičasta (kao 15 c.), 3 P. tirkizna (kao 25 c.) i 10 P. zelena (kao 50 c.).

2) 3. XI. 1956. — Za borbu protiv nepismenosti s raznim propagandnim slikama i sa sultanovom slikom u okviru u gornjem levom uglu: 10 fr. otvoreno-ljubičasta i smeđe-ljubičasta, 15 fr. tamno-smeđa i crvena, 20 fr. zelena i plavo-zelena, 30 fr. crvena i ljubičasta i 50 fr. plava i tamno-plava.

NEMAČKA ISTOČNA

1) 8. X. 1956. — Zamena Šumanovih maraka, izdatih 20. VII. 1956, zbog pogrešno upotrebljene tuđe partiture na markama: 10 fr. zelena i 20 pf. karminasta (sa Šumanovom slikom i, sada, s nekom njegovom kompozicijom).

2) 17. X. 1956. — Za 500 godišnjicu univerziteta u Grajfsvaldu, sa slikom starog žiga njegovih rektora: 20 pf. crvena.

3) 27. X. 1956. — Za „Dan marke”: 20 pf. smeđe-crvena, sa slikom jednog srednjevekovnog vesnika.

4) 9. XI. 1956. — Za 110 godišnjicu Cajsove fabrike u Jeni: 10 pf. crno-plavo-zelena (Ernst Abbe, fizičar, osnivač Cajsovih zavoda), 20 pf. crveno-smeđa (Cajsova fabrika u Jeni) i 25 pf. crno-plava (Carl Zeiss, osnivač fabrike). Na svim markama još su i Cajsovi fabrički znaci.

5) 28. XI. 1956. — Serija maraka sa slikama životinja, za propagandu poznatog „Zoo” u Berlinu: 5 pf. tamno-siva (slonovi), 10 pf. zelena (plamenci), 15 pf. jorgovanasto-ružičasta (nosorog), 20 pf. crvena (mufovi), 25 pf. smeđa (bizon) i 30 pf. tamno plava (polarni medved).

NEMAČKA ZAPADNA

1) 15. IX. 1956. — Dve marke „Evrope”: 10 pf. zelena i 40 pf. svetlo-plava.

2) 1. X. 1956. — Dobrotvorna marka s doplatkom: 7+3 pf. kestenjasta i crna (babica s odojčetom), 10+5 pf. zelena i crna (Semelva, pronalazač uzročnika porodiljske groznice), 20+10 pf. cinober i crna (majka sa detetom u kolevcu) i 40+10 pf. plava i crna (dadilja s decom).

3) 27. X. 1956. — Za „Dan pošt. marke”: 10 pf. tamno-zelena (golub s pismom u kljunu).

4) 17. XI. 1956. — Za održavanje ratničkih grobova: 10 pf. crno-zelena i crna (krstovi na grobovima).

NEMAČKA BERLIN

1) 5. X. 1956. — Dopunske vrednosti serije franko maraka „Slike berlinskih znamenitih građevina”: 7 pf. plavo-zelena (antene bežičnog telegrafa i izložbene zgrade).

2) 26. X. 1956. — Za „Dan marke” jedna dobrotvorna marka s doplatkom u korist filatelije, sa slikom brandenburškog glasnika na konju, u više boja: 25+10 pf.

3) 10. XI. 1956. — Dopunska vrednost serije pod 1): 1 M. zeleno-maslinasta (spomenik „Veliki kurfirst” na konju).

NORVEŠKA

30. X. 1956. — Za „Dan severnih zemalja”, sa pet labudova u letu: 35 öre crvena i 65 öre plava.

O. U. N.

13. XII. 1956. — Za „Dan prava čoveka” izdate dve vrednosti s istom slikom — s plame-

nom koji obasjava celu zemlju i s prigodnim natpisima: 3 c. crvena i 8 c. plava.

PAKISTAN

15. X. 1956. — Za prvu seriju pakistanske narodne skupštine u Daki, s istom slikom geografske karte Ist. Pakistana: 1½ a. zelena, 2 a. sepija i 12 a. crvena.

POLJSKA

1) 14. IX. 1956. — Za „Poljsko-sovjetsko prijateljstvo”: 40 gr. ružičasta i sepija (poljski i ruski igrači) i 60 gr. crvena i zelena (otvorena knjiga na kojoj su udružene boje poljske i sovjetske).

2) 17. IX. 1956. — Za Poljski kongres žena, u spomen Ludvike Vavrizinske, herojske učiteljice, koja je iz kuće koja je gorela iznela troje dece, a zatim je sama stradala: 40 gr. smeđe-jorgovanasta i 60 gr. plava, — obe sa slikom ove herojske učiteljice.

3) 25. X. 1956. — Za „Dan pošt. marke” u znak poljsko-mađarskog prijateljstva, nezupčan blok: 4+2 Zl. (Šopen i List i partiture).

4) 30. X. 1956. — Za 50 godišnjicu smrti opata Đerzona, pronalazača košnica derzonki: 40 gr. žuta i smeđa (pčela na cvetu deteline i košnica) i 60 gr. žuta i smeđa (Đerzon i model njegove košnice).

5) 23. X. 1956. — Za „Nedelju međunarodne kampanje za muzeje”: 40 gr. zelena (Nioba), 60 gr. crvena (Madona) i 1.55 Zl. sepija („Dama s hermelinom” L. da Vinčija).

6) 2. XI. 1956. — Za olimpijadu u Melburnu: 10 gr. tamno-zelena i smeđe crvena (mačevanje), 20 gr. smeđa i ljubičasto-crna (boksovanje), 25 gr. tirkizna i crna (veslanje), 40 gr. zelena i smeđe-crvena (skakanje), 60 gr. jorgovanasto-ružičasta i sepija (bacanje koplja) i 1.55 Zl. ljubičasta i sepija (ženska gimnastika).

PORTUGALIJA

1) 28. X. 1956. — Za stogodišnjicu železnica u Portugaliji: 1 E. zelena i zeleno-maslinasta (parna lokomotiva iz 1856 g.), 1.50 E. plava i tirkizna (kao kod 1 E.), 2 E. smeđa i šamoa (elektr. lokomotiva iz 1956 g.) i 2.50 E. kestenjasta i mutno-ljubičasta (kao 2 E.).

2) 8. XII. 1956. — Za „Dan marke”: 1 E. svetlo i tamno zelena i 1.50 E. sepija i tamno-sepija (bogorodica s Hristom).

RUMUNIJA

1) —. VIII. 1956. — Za 25 godišnjicu dnevnika „Scantela”: 55 plava (slika lista s prigodnim tekstom).

2) —. VIII. 1956. — Za 50 godišnjicu štrajka pristanišnih radnika u Galcu 55 b. smeđe-crna/ružičasta (pristanišni radnik).

3) —. IX. 1956. — Za 20 godišnjicu smrti Maksima Gorkog: 55 b. sepija (M. Gorki).

4) 13. IX. 1956. — Za stogodišnjicu rođenja slikara T. Amana, s njegovim autoportretom: 55 b. škriljasta.

5) 25. IX. 1956. — Nova serija rumunske flore u više boja: 5 b. (visibaba i jagorčevina), 55 b. (narcis i ljubičice), 1.75 L. (lastina usta i zvonca) i 3 L. (bulke i zvonca).

6) 15. X. 1956. — Za 500 godišnjicu smrti Janoša Hunjadija, s njegovom slikom: 55 b. ljubičasta.

7) 19. X. 1956. — Za olimpijadu u Melburnu: 20 b. nerandžasta (olimp. buktinja), 55 b. kobaltna (vaterpolo), 1 L. karminasta (Gimnastičarka), 1.55 L. zelena (kajak) i 1.75 L. ljubičasta (skok u vis).

VATIKAN

30. X. 1956. — Za 500 godišnjicu smrti Dovanija Kapistrana, poznatog iz odbrane Beograda 1456 g. uz Janoša Hunjadija: 25 L. crno-zelena i zelena i 35 L. karminasto-smeđa i jorgovanasto-smeđa, — obe s Kapistranijevom slikom.

HOLANDIJA

1) 15. IX. 1956. — Dve marke „Evrope”: 10 c. opekasta i crna i 25 c. plava i crna.

2) 12. XI. 1956. — Dobrotvorne marke s doplatkom u korist „Dečje pomoći“, sa slikama holandskih i flamanskih slikara XVI stoleća: 2+3 c. sivo-smeđa (portret dečaka iz 1531 g.), 5+3 c. zeleno-maslinasta (portret dečaka iz 1563 g.), 7+5 c. grimizno-smeđa (portret devojčice iz 1563 g.), 10+5 c. crvena (portret devojčice iz 1559 g.) i 25+8 c. plava (portret devojčice iz 1592 godine).

S. A. D.

1) 3. IX. 1956. — Za „Dan rada“: 3 c. plava (reprodukcija jednog dela freske u sedištu velike radničke organizacije u Vašingtonu — s radnikom, ženom i detetom i s parolom „LABOR IS LIFE“).

2) 24. IX. 1956. — O 50 godišnjici proglašenja „Đavolje kule“ za nacionalni spomenik: 3 c. jorgovanasta, sa slikom jedne stene u vidu kamenog stuba usred livada i borovih drveta.

3) 9. XI. 1956. — Dalja vrednost serije „U korist očuvanja divljači“: 3 c. zelena (pastrmka).

S. S. S. R.

1) 21. VIII. 1956. — U spomen slikara i J. Repina izdate su 2 marke sa njegovim slikama, višebojne: 40 k. („Lađari na Volgi“) i 1 R. („Odgovor kozaka sultanu Mahmudu II“).

2) 27. VIII. 1956. — Jedna marka sa slikom škotskog pesnika Roberta Bernsa: 40 k. smeđe-nerandžasta.

3) 27. VIII. 1956. — Za stogodišnjicu rođenja ukrajinskog pisca Ivana Franko: 40 k. ružičasto-jorgovanasta i 1 R. plava — obe s istom slikom Franka.

4) 27. VIII. 1956. — Za 85 godišnjicu ukrajinske spisateljke Lesije Ukrajinke, s njenom slikom: 40 k. višebojna.

5) 27. VIII. 1956. — Sa slikom najstarijeg stanovnika Azerbejdžana, kolhoznika od 148 godina, Mohameda Baguir-Ogli Livkzova: 40 k. zelena.

6) 22. IX. 1956. — Za 900 godišnjicu rođenja Nestora Letopisca, monaha manastira Kijevo-Pečerske lavre, čuvenog hroničara iz XII stoleća, s njegovom slikom za malom katedrom: 40 k. i 1 R. u više boja.

7) 22. IX. 1956. — Za 150 godišnjicu rođenja ruskog umetnika A. A. Ivanova, s njegovom slikom: 40 k. siva i smaragdno-žuta.

8) 7. X. 1956. — Za propagandu stočarstva i agrikulture, višebojne: 10 k. (živinarnik), 10 k. (žetva), 25 k. (berba kukuruza), 40 k. (njive s kukuruzom), 40 k. (traktorska stanica), 40 k. (rogata stoka) i 40 k. (stilizovana slika seljaka, žitnog polja, žetelice i visokih peći).

9) 17. X. 1956. — Znameniti ljudi kulturnog sveta, devet maraka: 40 k. nerandžesta (japanški slikar Toyo Oda), 40 k. crveno-smeđa (Mocart), 40 k. zeleno-plava (B. Franklin), 40 k. žuto-zelena (Dostojevski), 40 k. plavo-ljubičasta (H. Hajne), 40 k. plavo-zelena (P. Kiri), 40 k. smeđa (Rembrant), 40 k. sivo-crna (H. Ibzen) i 40 k. sivo-crna (Bern. Šo).

10) 22. X. 1956. — Za naučnu ekspediciju na Antarktiku: 40 k. višebojna („Ob“, i „Lena“ na Antarktiku i karta s potpunom trasom).

11) 22. X. 1956. — Za „Dan građevinara“: 60 k. karminasto-smeđa (građenje visokih dimnjaka) i 1 R. zeleno-plava (građenje vodojaže).

12) 30. X. 1956. — Za litavsku spisateljicu J. A. Šemajte, s njenom slikom: 40 k. smeđamalinasta.

13) 30. X. 1956. — Za 125 rođendan astronoma F. A. Bredina, s njegovom slikom i slikom opservatorijuma: 40 k. višebojna.

14) 30. X. 1956. — Za 75 godišnjicu vojnog komandanta G. J. Kotovskog: 40 k. crveno-jorgovanasta.

15) 30. X. 1956. — Za 30 godišnjicu električne centrale posvećene uspomeni Lenjina: 40 k. u više boja (centrala i, u medaljonima, Lenjinova slika i grb S. S. S. R.).

SALVADOR

— X. 1956. — O stogodišnjici departmana Šalatenango: a) za redovnu poštu: 2 c. plava, 7 c. crvena i 50 c. smeđe-žuta; — b) za vazd.

poštu: 10 c. ružičasta, 15 c. žuta, 20 c. zeleno-maslinasta, 25 c. ljubičasta, 50 c. smeđa i 1 C. tamno-plava.

SAN MARINO

6. X. 1956. — Za međunarodni kongres ek-sperata u filateliji: 20 L. smeđa i plava, 80 L. karminasta i ljubičasta i 100 L. zelena i nerandžasta, — sve s motivima kao na markama izdanja 1951 g. za Crv. krst, od kojih se razlikuju po okvirima, prigodnim natpisima, cenama i bojama.

SARSKA OBLAST

1) 29. X. 1956. — Marke s doplatkom u korist fonda za rekonstrukciju sarskih spomenika porušenih za vreme rata: 5+2 fr. zelena, 12+3 fr. jorgovanasta i 15+5 fr. smeđa, — sve s istom slikom Vinterberškog spomenika u Sarbrikeni pre rušenja.

2) 10. XII. 1956. — Serija „Secours populaire 1956“: 5+3 fr. plava (Da vinčijeva „La Belle Ferronnière“), 10+5 fr. crveno-smeđa (Rembrantov „Portret Saokija“), 15+5 fr. tamno-zelena (Fr. Florisa „Dama koja svira u epinet“).

SUDAN

— VIII. 1956. — Spomen izdanje na zadobijenu nezavisnost: 15 m. jorgovanasta i nerandžasta, 3 P. plava i nerandžasta i 5 P. plava i nerandžasta.

ŠVAJCARSKA

1) 22. X. 1956. — Definitivno izdanje za Međunarodni biro rada (B. I. T.): 5 c. sivo-ljubičasta (rudari, bareljef sa spomenika Alberta Tome u Ženevi), 10 c. zelena (kao 5 c.), 20 c. crvena (simbol. slika industriskog rada), 40 c. plava (rudari), 60 c. kestenjasta (kao 20 c.) i 2 fr. jorgovanasta (kao 20).

2) 22. X. 1956. — Nova serija maraka za Svet-sku Meteorološku organizaciju, dve različite slike: a) s elementima vremena (sunce, oblaci, kiša, sneg): 5 c. siva, 10 c. smeđa i 40 c. plava; — b) sa vetruškom i anemometrom: 20 c. crvena, 60 c. smeđa i 2 fr. jorgovanasta.

3) 1. XII. 1956. — Serija „PRO JUVENTUTE“: 5+5 c. smeđe-karminasta (Carlo Maderno), 10+10 c. zelena i crvena (noćni leptir), 20+10 c. crvena, smeđa, ljubičasta, žuta (neki leptir), 30+10 c. žuta, plava i crno-plava (trčuljak), i 40+10 c. plava, smeđa i žuta (leptir kupusar).

ŠVEDSKA

1) 30. X. 1956. — Za „Dan severnih zemalja“, sa slikom pet labudova u letu: 25 öre crvena i 40 öre plava.

2) 1. XII. 1956. — Za stogodišnjicu švedskih železnica: 10 öre maslinasto-zelena (pružni radnik), 25 öre plava (najstarija švedska lokomotiva) i 40 öre nerandžasta (moderni brzi voz na Arsta mostu).

ŠPANIJA

1) 11. IX. 1956. — Za 75 godišnjicu krunisanja crne bogorodice u Montseratu: 15 c. smeđa-žuta (statua crne bogorodice iz XI stoleća u Montseratu), 60 c. ljubičasto-crna (manastir u Montseratu) i 80 c. zelena (kao 15 c.).

2) 12. X. 1956. — Za „Dan marke“ sa slikom arhangela Gavrila, patrona poštara i filatelista u Španiji: 80 c. zelena (deo slike „Blagovesti“ Fra Anđelika).

3) 3. XI. 1956. — Za stogodišnjicu španske statistike: 15 c. smeđe-žuta, 80 c. zelena i 1 P. nerandžasta, — sve s istom slikom stilizovane zgrade i grafikona.

TUNIS

13. X. 1956. — Dve vrednosti iz serije „Produkti Tunisa“, puštene u tečaj za vreme IV međunarodnog tuniskog sajma: 25 fr. sivo-crna i 30 fr. plava; obe s istom slikom prodavnice raznih proizvoda.

ОГЛАСИ

ЦЕНЕ ОГЛАСА:

Цела страна	10.000.—	дин.
Пола стране	6.000.—	дин.
Четвртина стране	3.500.—	дин.
Осмина стране	2.000.—	дин.
Шеснаестина стр.	1.000.—	дин.

ANONCES:

1/1 page	US \$	30.—
1/2 page	US \$	15.—
1/4 page	US \$	10.—
1/8 page	US \$	6.—
1/16 page	US \$	3.—

MALI OGLASI: Svaki započeti red 20 din.
Najmanje 100 dinara.

Kupujem konzulatne taksene marke i marke za vize i pasoše (sa starih pasoša) svih zemalja i svih izdanja.

Može i razmena za poštanske marke FNRJ ili druge

Ing. NIČIFOR NIČIN

NOVI SAD

Stražilovska 17

Kupujem ili menjam za poštanske marke FNRJ i strane: trošarinske i krčmarinske taksene marke i trake za piće stare Srbije i bivše Jugoslavije kao i sve opštinske taksene marke („kontrolni kupon“) grada Beograda iz 1910—1918 godine.

Ing. NIČIFOR NIČIN

NOVI SAD

Stražilovska 17

FILATELISTI IZ JUGOSLAVIJE
Ako želite solidnu razmenu maraka sa ozbiljnim sakupljačima iz Istočne Nemačke, pišite još danas na adresu:

RUDOLF HEINICHEN, Baumeister

LEIPZIG W/33

Paul Küstner Strasse 8

D. D. R.

koji će posredovati u pronalaženju odgovarajućih savesnih partnera za razmenu iz svih područja filatelije!

Tražim razmenu noviteta sa filatelistima iz Jugoslavije

RUDOLF NITSCHÉ

ERFURT

Nordhäuserstrasse 90

D. D. R.

Tražim čiste serije Austrije: Dichter, Maler, Landschaften, FIS I. Dolfus 10 Sh.

VLADIMIR LAHMAN

SPLIT

Ul. Vlade Bagata 23

TRAŽIM — Avionske marke celoga sveta i reprodukcije umetničkih slika na markama.

NUDIM — Blokove i marke celoga sveta.

BAZA — Katalozi Silombra i Yvert.

NIKOLA NIKOLIĆ

TITEL

Šumska sekcija

Kupujem jugoslovensku filatelističku literaturu (knjige, monografije, časopise i sl.)

Ponude slati na adresu:

RISTA AČIMOVIĆ,

BEOGRAD

Studentski trg 10

PRODAJEMO:

Kataloge Zumstein 1952, 1953, Yvert 1955 (3 dela) i 18 komada vitrina (sa staklom) veličine 600×400×35 mm, po povoljnim cijenama

FRANKOVIĆ STJEPAN

TRSTENIK — SRBIJA

TRAŽIM

Avionske marke celoga sveta i reprodukcije umetničkih slika na markama.

NUDIM

Blokove i marke celoga sveta.

BAZA

Katalozi Silombra i Yvert.

NIKOLA NIKOLIĆ

TITEL

Šumska sekcija

ZELE RAZMENU:

COLOMAN MARSCHALL, Teregova No. 87, Raion Caransebes, Romania — nudi rumunske po Cumštajnu; koresp. francuski.

VACLAV HOFMAN, Most, Žižkova 999, Českoslovačka — traži marke, dopisnice i pisma prvog dana; koresp. Česki, nemački, ruski, francuski i esperanto.

FISKALNE MARKE

tražim i menjam za iste od SSSR-a. U zamenu dajem i poštanske marke.

E. E. STEFANOWSKY

CHARKOW — 2

USSR — Russia

FISCAL STAMPS

Echange of fiscal stamp wanted collectors whole world. Also fiscal literature, Catalogue, books or articles.

DIMITRIJE B. SPAJIĆ

12, Rue Lomina

BELGRADE III

Yugoslavia

ABDUL RAHMAN BIN FAYIZ BIN M. AL-FAYIZ RIYADH, P. o. Box 60, Saudi Arabia; koresp. engleski.

K. C. MEHROTRA, 4 Capper road, LUCKNOW — INDIA; koresp. engleski.

MANOLESKU ION, Str. Oitus No. 5, BRAD — Reg. Hunedoara — Romania. Koresp. nemački.

CENSI ATILIO, Savignano sul Rubicone (Forli) — Italia; koresp. srpskohrvatski. Početnik.

L. CHANG N., St. Teratai 24 DJEMBER, (East — jawa), Indonesia — Jawa. Korespondira engleski.

S. RAJARATHINAM, 33-34 East Masi Street, MATHURAI, South India, korespondira engleski, ONG SIU HOAT, DJL: Butung No. 31, MA-KASSAR, Indonesia, korespondira engleski.

DILIP S. POUDWAL, Uran, distr. Kolaba, NEAR BOMBAY. India. korespond. engleski.

HARRY BURGEMEISTER, Aye, Sachsen. D. D. R. Gellertstr. 3, omladinac; korespondira nemački i ruski.

TRAŽIM

Mađarsku čistu i poništenu od 1918—1946 god. kako kompletne, tako i nekompletne serije

ŠARNJAI MIKLOS
A D A (Bačka)
Pošt. fah 22

Habe interesse an jugoslavienische Marken.

W. MAZUR
P O Z N A N
Szamotulska 61
P O L S K A

Sportske serije — svih zemalja — naročito Južne i Centralne Amerike kupujem ili menjam za druge marke

ALEKSANDAR STOŠIĆ
Silvije Kranjčevića 2
Beograd

ETIQUETTES D'ALLUMETTES
échange avec tous pays
Etikete sa žižica menjam sa svim zemljama
V. VELIŠ,
Hloušecká 25
KUTNÁ HORA
Czechoslovakia

ZÜNDHOLZETIKETTEN

Tausche mit Sammlern aus der ganzen Welt. Korresp. engl., franz. und deutsch.

ANT. LOMIČKA,
Delová ul. 10
Plzen, Czechoslovakia

ETIQUETTES D'ALLUMETTES
échange avec tous pays. — Zündholzetiketten
tausche mit allen Ländern. — Etikete sa žižica menjam sa svim zemljama.

JOZEF HNÁTEK,
Pellicová 5b
B R N O
Czechoslovakia

ETIQUETTE

sa žižica, vinjete i sve marke, koje nisu poštanske, tražim. — U zamenu dajem isto ili potanske i fiskalne marke.

E. E. STEFANOWSKY
Charkov 2 — USSR
Russia

ETIQUETTES d'allumettes yougoslaves
donne en échange pour timbre-poste

DIMITRIJE B. SPAJIĆ
12, Rue Lomina
BELGRADE III
Yugoslavia

BANKNOTEN

Suche bessere Banknoten in guten Zustand von Jugoslavien, Serbien, Montenegro, Albanien, Bulgarien und aus ganzen übrigen Welt in Tausch gegen Banknoten aus Rumänien. Auch gegen Briefmarken. Bis 5 Stück einer Sorte. Korresp: englisch, französisch oder deutsch.

T. BOGDAN
29, rue Robert de Flers
B U C A R E S T 13
Roumanie

BANKNOTEN WELTTAUSCH

Tausche ungültiges Papiergeld ČSR 1920—1950 für solches aus der ganzen Welt. Korresp. engl., franz. und deutsch

ANT. LOMIČKA,
Delová 10
PLZEN — Czechoslovakia

BANKNOTE — NOVČANICE

Tražim bolje novčanice u dobrom stanju: Jugoslavije, Srbije, Crne Gore, Albanije, Bugarske i svih ostalih zemalja u zamenu za novčanice Rumunije. Dajem u zamenu i poštanske marke. Koresp. engleski, francuski ili nemački.

T. BOGDAN,
29, rue Robert de Flers
B U C A R E S T 13
Roumanie

BRIEFMARKENTAUSCH

Suche mit allen Ländern in Tausch gegen Rumänien. Nur gestempelt

SIMON BÉLA
Str. Breiner B. No. 37
O R A D E A
Romania

TAUSCH MIT GANZEM WELT

von Postmarken, Fiskalmarken, Etiketten, Vignetten und allen nichtpostalischen Marken.

Postmarken Basis Katalog Yvert et Tellier.
E. E. STEFANOWSKY
C H A R K O W — 2 USSR
Russia

Preduzeće Saveza zemljoradničkih
zadruga AP Vojvodine

„Vojvodina-Coop“

export import

Novi Sad

NJEGOŠEVA br. 5

Telefon direkcije 31-88 i 36-37 Teleprinter 013 16

Izvozi

stoku u živom i zaklanom stanju

telefoni: 32-79 i 35-74

konzerve mesa telefoni: 24-11 i 44-40

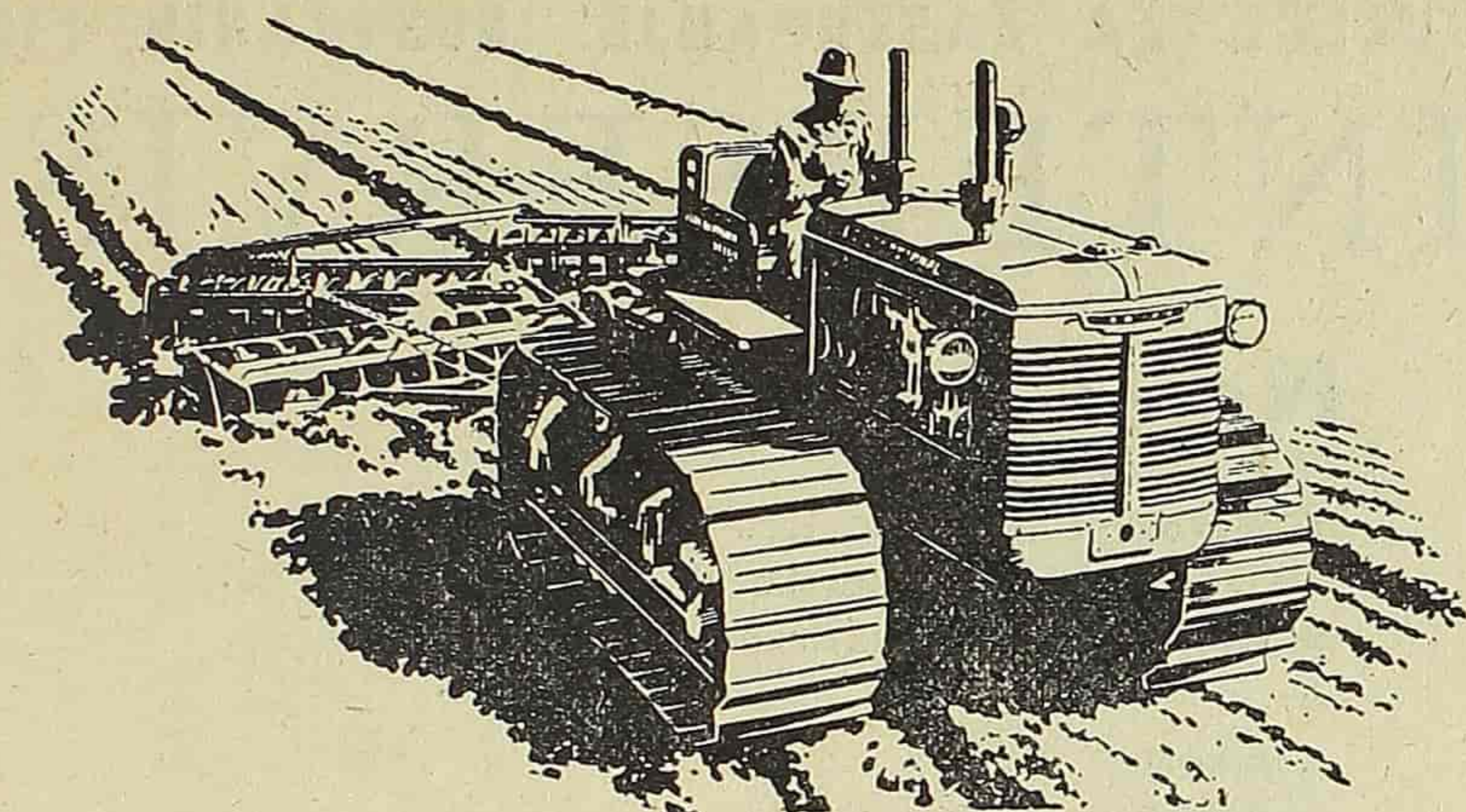
živinu u živom i zaklanom stanju, jaja,

perje, divljač živu i ubijenu, med i ribu

telefoni: 37-77 i 37-85

Uvozi:

sve vrste priplodne stoke telefon 24-20

E X P O R T - I M P O R T

POLJOSTROJ

Trgovinsko preduzeće tehničkom robom za snabdevanje poljoprivrede

NOVI SAD

TRAKTORI

KOMBAJNI

VRŠALICE

SEJAČICE

SAMOVEZAČICE

PLUGOVI

SUPERFOSFAT

TOMAS-BRAŠNO

NITROMONKAL

ČILSKA ŠALITRA

NITROFOSKAL

OSTALA đubriva

I ostale poljoprivredne mašine i sredstva za
zaštitu bilja

SISAL-VEZIVO

traktorske gume

rezervni delovi

tehnički materijal

PREDUZEĆE ZA ZASTUPANJE INOSTRANIH FIRMI
„INTERSERVIS“

Novi Sad

ul. Narodnih heroja br. 10 — Telefon 23-67
Filijala Novi Sad, Dunavska ul. br. 29 — Telefon 24-42
zastupa renomirane inostrane proizvođače :

- opreme
- pomoćnog materijala
- reprodukcionog materijala
- finalnih industrijskih proizvoda, uključivo artikle široke potrošnje za sledeće sektore :

I. Laku industriju

prvenstveno za prehranbenu industriju, hemisku industriju i tekstilnu industriju

II. Tešku industriju

prvenstveno za mašinogradnju, brodogradnju, elektroindustriju, drvnu i papirnu industriju

III. Poljoprivredu, građevinarstvo i saobraćaj

sve poljoprivredne mašine, traktore opremu za građevinarstvo, specijalna vozila i preparate za mehanizaciju poljoprivrede

IV. Finalne industrijske proizvode i artikle široke potrošnje

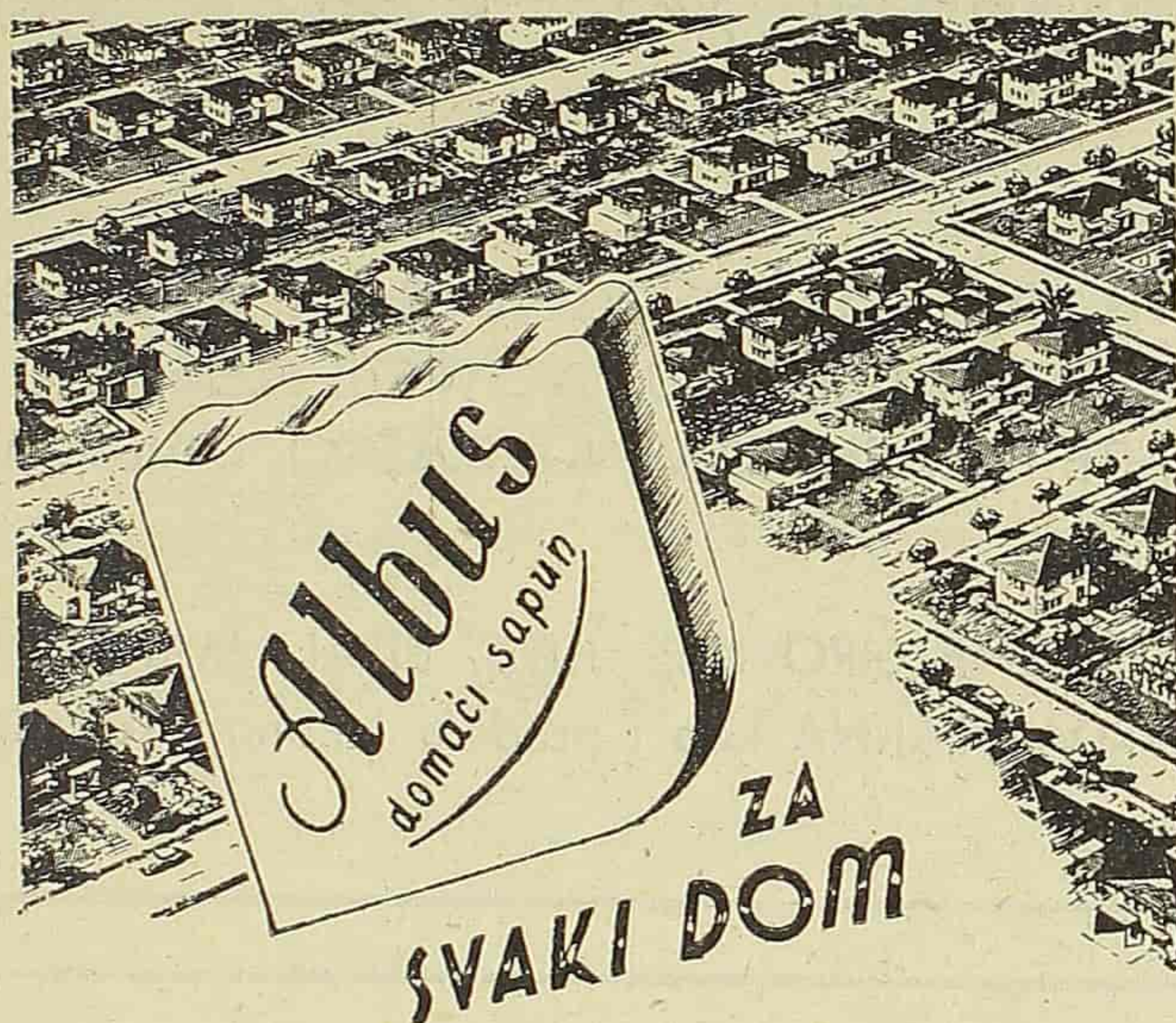
pisaće, računске i knjigovodstvene mašine, tehnički papir, tekstilne proizvode, školska učila, lovački i ribolovni pribor metalnu galanteriju, elektro uređaje za domaćinstvo i sve ostale artikle široke potrošnje

---

UVOZNICI U VAŠEM JE INTERESU DA SE PRI KUPOVINAMA OBRAĆATE
NA „INTERSERVIS“ NOVI SAD

Koristite samo

PROIZVODI:

„ALBUS“

FABRIKA SAPUNA I HEMIJSKIH PROIZVODA

NOVI SAD

Radnička 32

Telefoni: 21-41, 32-08 i 21-42

EXPORT-IMPORT

PRODUKTIVA

Novi Sad, Jugoslavija * Adresa: Bul. Maršala Tita 10
Telegr. adresa: PRODUKTIVA NOVI SAD
Telefoni: Direktor: 49-15, Kudeljno odelj. 47-58, Paprika odelj. 46-54
Teleprinter; 013-12

IZVOZI:

SVE VRSTE KUDELJNOG VLAKNA I KUDELJNE KUČINE,
GREBENATU KUDELJU, SVE VRSTE PLEMENITO SLATKE I
LJUTE PAPRIKE, MLEVENO, SUŠENO, U VENCIMA itd.

UVOZI:

TEKSTILNE SIROVINE: JUTU, SISAL, MANILU, I OSTALA
TVRDA VLAKNA kao i prediva i kanape od istih

EXPORT-IMPORT

PRODUKTIVA *Novi Sad*

JUGOSLAWIEN, Adresse: Bulevar Maršala Tita 10,
Telegrammadresse: PRODUKTIVA NOVI SAD,
Telefonnummer: 49-15, 47-58, 46-54
TELEPRINTER: 013-12

EXPORTIERT:

Alle Sorten und Qualitaeten von Hanf und Hanfwerg
Paprika — vermahlen, in Schoten und getrocknet

IMPORTIERT:

Bastfasern — Jute, Sisal, Manila etc. und Bindegarne

„Ge-Ge“

TVORNICA MAŠINA I GASNIH POSTROJENJA

A D A

Poštanski fah 22

Telefoni 31 i 42

Proizvodi:

Tekstilne mašine:

Prstenaste končare

Vunovlačere

Flortajlere

Mašine za čipke

Mašine za motanje potke

Štamparski sto

Gasna postrojenja:

Gasogeneratore

Odvajače katrana

Turbo-kompresore

Ciklone

Vojvođanska agencija

za posredovanje u prometu robom

NOVI SAD

Pošanski fah: 55

Centrala: NOVI SAD — Dunavska ul. 13/1

Telefoni: Odeljenje poljoprivrednih proizvoda: 22-24, 43-92, 47-60, 47-81

Odeljenje kolonijalno industrijske robe: 32-67, 28-72, 42-74, 40-21

Odeljenje ogrevnog i građevinskog materijala: 45-03, 43-94 i 49-42

Telegrami: »VOJAGENC«

Teleprinter: 01315

PRESTAVNIŠTVA:

BEOGRAD	Gosp. Jevremova 29/1 Tel. 21-102, 20-574, 25-627	Teleprinter: 01144
ZAGREB	Margaretska 3 Tel.: 34-749, 34-523	Teleprinter: 02113
LJUBLJANA	Tavčarjeva 3 Tel.: 20-392, 21-639	Teleprinter: 03495
SARAJEVO	Maršala Tita 92 Tel.: 36-76, 48-91	Teleprinter: 04110
SKOPLJE	Ul. 99 br. 11 Tel.: 35-53, 34-34	Teleprinter: 01414

Posredujemo u prometu svih poljoprivrednih i drugih prehranbenih proizvoda, povrća i voća, stoke i njihovih prerađevina, stočne hrane, sve industrijske robe, alkoholnih pića, ogrevnog i građevinskog materijala i druge robe.

Dajemo besplatne informacije o stanju na tržištima, o kretanju cena i o mogućnostima prodaje i kupovine robe.

Pre svake kupovine ili prodaje obratite se na nas za informacije čime ćete uz minimalne troškove obezbediti najpovoljniju prodaju ili nabavku robe